

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

NR. 28

SO. BOSTON, MASS., 1969 LIETUVIŲ SVIETIMO IR ŠEIMOS METŲ LIEPOS - JULY 16

65 - TIEJI METAI

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiros numerio kaina 12 centų

KELEIVIS

Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$5.00
pusių metų - 6 months \$2.50

KELEIVIS

636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1968

Address:

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

Devynios mėnulio dienos žemėje ir mėnulyje

Skridimu į mėnulį domisi visas pasaulis. Kiekvienas astronautų žingėnis ir atliksimas veiksmai iš anksto numatyti ir bus transliuojami per televiziją nuo išskridimo iš Cape Kennedy bazės ligi sugrįžimo atgal į Žemę.

Nors Žemėje, kaip ligi šiol, tęsis karai, riaušės, badas, politiniai ginčai ir didelė daliai žmonijos giltinė rodys kelią į išsivystę laimę, bet ateinančias kelias dienas vistiek visų akys bus ir nuo didžiausių rūpesčių nukreiptos į mėnulį. Ir tai suprantama, nes liepos 16 d. 9:32 val. ryto JAV astronautai Neil A. Armstrong, Michael Collins ir Edwin A. Aldrin iš Cape Kennedy bazės pakyla į naują erą žmonijos istorijoje. Taigi pažvelkime į šią kelionę mėnulin žingsnis po žingsnio, kokia ji turėtų būti ir, tikime, kokia ji ir bus.

Maždaug 11 minučių po Saturn-5 raketos išsivimo minėti trys astronautai iškris į žemės orbitą, iš kurios pasuks 240,000 mylių kelionę į mėnulį. Po pirmosios dienos pietų jie pateks į mėnulio trauką ir kelias 5,700 mylių per valandą greičiu tolyn. Priartėjus prie mėnulio, atitinkamos raketos pasuks jų erdvėlaivį į orbitą aplink mėnulį.

Ketvirtosios dienos vidurdienį nuo pagrindinio erdvėlaivio "Columbia" (kuris ir toliau skries mėnulio orbitoje), atsiskirs jo priekaba "Eagle" (lyg keturkojis "žiogas") su astronautais Armstrong ir Aldrin ir apie 2 val. popiet nusileis iki 50,000 pėdų nuo mėnulio paviršiaus. Dėl techninių reikalavimų jų "žiogas" toliau leis "žemyn galvą", ir tik 10,000 pėdų nuo mėnulio atsitaisys statmenai mėnuliui.

Astronautai iš savo mėnulio laivelį galės valdyti beveik kaip helikopterį, renkantis nutūpimo vietą. Bet nutūpimas mėnuly vistik yra susijęs su pačiais didžiausiais pavojais, kaip tai tvirtina Apollo 10 vadas T. Stafford, nes dėl mėnulio traukos galima nuklysti į šalį, į uolėtą bei dantuotą paviršių ir sudužti.

100 pėdų nuo mėnulio astronautai skris tik 3.5 mylių greičiu, kol nutūps. Bet nutūpę dar 10 valandų neilsis iš savo "žiogo", išleis jį parūti pakilimui ir atlikę išsivystę manevrus. Po to astronautai 35 min. pietūs ir 4 valandas poilsą.

Penktosios dienos 9 val. popiet pirmasis išlipis į mėnulį Armstrongas, o Aldrinas jį fotografuos ir visa tai televizijos siustuvu transliuos mums į Žemę. Armstrongas pririnks atitinkamą mėnulio medžiagos pavyzdžių, įnešs JAV vėliavą, o paskui, išlipęs ir

Aldrinui, pastatys mėnulio atitinkamus aparatus moksliniams tyrimams. Jie mėnulį išbus iš viso 22 valandas, bet jo paviršium vaikščios daug trumpiau ir nuo savo erdvėlaivio atsitols tik apie 100 pėdų.

Kitos dienos 2:42 val. ryto astronautai grįš į savo "žiogą", ten pavalgys, pailsės ir tada pakils susitikti su pagrindiniu erdvėlaiviu, kuris, vadovaujamas Collinso, skris 70 mylių aukštyje nuo mėnulio. Kai Armstrong ir Aldrin su juo susijungs ir į jį perlipis, prasidės kelionė atgal į Žemę. Liepos 22 d. 12:57 val. ryto, išsivė raketą, jie pasuks "namo". Bet jeigu būtų labai pavargę, tai dar gali 12 valandų skristi aplink mėnulį ir tada, leidę raketai ilgiau veikti, pasuks į Žemę didesniu greičiu ir ketvirtadienį, liepos 24 d. 12:51 val. popiet mūsų laikui nutūps Pacifike netoli Johnston salos prie Havajų, kur juos paims laivas.

Visa ši kelionė suplanuota ir vykdoma minučių ir sekundžių tikslumu, numatyti galimos klūtys ir būdai joms nugalėti, bet, specialistų nuomone, vistiek astronautus visą laiką lydės mirties pavojus, nes tai kelionė į nežinią, nors ir labai gerai jai būtų pasiruošta.

Grįžę astronautai, jų erdvėlaivis ir mėnulio medžiagos pavyzdžiai bus izoliuoti nuo aplinkos. Astronautai bus tiriami apie tris savaites, ar kelionė nepaveikė jų sveikatos, ar neįvyko kokių nors nagrinėjamų mokslinių.

Šiandien telieka tik finišuoti geriausios sėkmės trims didvyriams, iminantiems pirmą žmogaus pėdą į mėnulį.

Milijonas žmonių išlydi astronautus

Sakoma, kad astronautų į mėnulį išlydėti Cape Kennedy apylinkėje susirinko apie milijonas žmonių. Jau nesą vietų nei kur apsisototi, sunku gauti išsinuomoti ir susijekimo priemones. Čia suplaukė automobiliai, traukiniai ir lėktuvai, o kiti ir laivais. Išlydėtojų tarpe yra ir buvęs prezidentas Johnsonas, daug senatorių ir kitų aukštųjų pareigūnų.

Visi džiaugiasi, tik sen. Gross iš Iowa kritikavo savo kolegas, kad šie, pametę darbą, bėgo žiūrėti skridimą, prie kurio pasisiekimo pavyzdžių, įnešs JAV vėliavą, o paskui, išlipęs ir

Cia matome tuos tris JAV astronautus, kurie liepos 16 d. pradeda istorinį žygį į mėnulį. Iš kairės — vyriausiasis Apollo 11 pilotas Neil A. Armstrong, astronautai Michael Collins ir Edwin E. Aldrin, jr. Collins skraidys aplink mėnulį pagrindiniu erdvėlaiviu, o Armstrong ir Aldrin atstos ant mėnulio paviršiaus specialiu tam reikalui pagamintu mažesniu erdvėlaiviu, kurio paskui grįš į didįjį "laivą" ir juo visi trys į Žemę. Ta jų kelionė bus transliuojama per televiziją.

Sovietai seka JAV Prez. Thieu siūlo Apollo 11 skridimą partizanų rinkimus

Sovietų karinio laivyno flotilija šiuo metu plaukia neva vizito į Kubą. Bet jie dabar sukinėjasi apie 30 mylių nuo Floridos ir Cape Kennedy bazės, iš kurios išsėlaunamas Apollo 11 į mėnulį. Jie šį įvykį specialiai stebi ir lūkurioja.

Šio JAV astronautų žygio pradžios pažūrėti į bazę buvo oficialiai pakviestas ir sovietų ambasadorius Dobryninas, bet jis dalyvauti atsisakė. Vadinas, amerikiečių žygį sovietams patogiau stebėti iš krūmų.

Sovietai irgi paleido erdvėlaivį mėnulin

Praeitą sekmadienį sovietai irgi paleido į mėnulį savo erdvėlaivį Luna 15. Jis skrenda be žmogaus, ir manoma, kad iš žemės vairuojamas, galėsias automatiškai pasiekti mėnulio paviršiaus medžiagos ir grįžti atgal.

Kadangi tas rusų erdvėlaivis paleistas tik trys dienos prieš amerikiečių Apollo 11 skridimą, tai nėra abejonės, kad sovietai tuo nori ne tiek pademonstruoti savo technikos pažangą, kiek sumažinti savo gyventojam amerikiečių skridimo įspūdį.

Prigydys dirbtinė odą

Stanforto u-to medicinos tyrimų grupė pranešė, kad mokslininkams pavyko iš atitinkamų organizmo ląstelių stiklinėje dirbtinai išauginti žmogaus odą, kurią galima prigydyti ligoniui. Oda laboratorijoje užauga per 6 savaites.

Pietų Vietnamo prezidentas Thieu, amerikiečių stumiamas, pasiūlė komunistams dalyvauti laisvose ir tarptautinės komisijos prižiūrimose rinkimuose ir taip patikrinti savo pajėgumą ir gyventojų nuomonę bei apsisprendimą jų atžvilgiu. Bet, kaip ir galima buvo tikėtis, komunistų partizanai šį pasiūlymą atmetė, nes, matyt, rinkimuose nesitiki laimėti.

Zydų arabų kautynės pavojingai sustiprėjo

Pastaruoju metu ypač padidėjo ir sustiprėjo kariniai veiksmai Izraelio ir Egipto pasienyje. Egiptiečiai apsaudo Izraelio pozicijas prie Suezio sovietų gamybos raketomis, kurios padaro nuostolių. Čia taip pat vyksta oro kautynės ir paskirų dalinių įsiveržimai iš vienos ir kitos pusės. Jungt. Tautų gen. sekretorius U Thant būkštuoja, kad gali atsinaujinti plačios apimties žydų arabų karas, laikinai prtildytas.

Mokslininkai matė mėnulyje ožkas...

Šiandien žmogui keliaujanč į mėnulį, prisienami ir linksmesni praeities astronomų apsirikimai, kai jie tada stebėjo mėnulį. Žymus astronomas John Herschel pareiškė, kad jis pro teleskopą mėnulį matęs ožkų, mažą zebra ir į beždžiones panašių žmoniukų. 17 amžiaus astronomas Paul Neal sakėsi regėjęs ten ką panašaus į dramblių visa tai dabar yra tik pasakų verti dalykai, nes mėnulio tokios gyvybės nėra.

Dr. Roger Egeberg, Kalifornijos universiteto medicinos mokyklos dekanas, paskirtas viceministru sveikatos ir mokslo reikalams, Medicinos Draugijai išstūmus iš kandidatų bentonijai dr. J. Knowles.

Peru valstybės prezidentas Juan Velasco Alvarado pareiškė, kad jo krašte bus nusavintas vienas didžiųjų žemvaldžių žemės ūkis, jų dvarai, ir žemė išdalinta jos reikalaujantiems žmonėms. Tarp jų stambiausį Peru dvarininką yra ir New Yorko gubernatorių Nelsonas Rockefelleris. Prezidentas sako, kad jis už tą savo žemę gausis "tik kompensaciją".

Gromyko taikos čiulbėjimas žavi vakariečius

Jis siūlo draugiškas pasitarimus, atominiams ginklams apriboti, dabartiniam konfliktams likti ir net Berlyno klausimui spręsti. Jau nebekeikia ir JAV-bių.

Nusiginklavimas be kontrolės

Vakarų diplomatiniai korespondentai praneša, kad JAV jau sutinkančios tartis su Sovietų Sąjunga dėl atominių raketų apribojimo ar aplamai atominio ginklavimo sumažinimo, nereikalaujamos jokios inspekcijos tokio susitarimo vykdymui patikrinti.

Seniau tokios nusiginklavimo derybų nutrūko, nes sovietai nenorėjo įsileisti pas save tarptautinės kontrolės. Sakoma, kad dabar tokių kontrolierių pareigas galį atlikti aplink žemę orbitoj skrendantieji specialūs satelitai, kurių fotoaparatai gali sukaččioti ir patikrinti turimas raketas bei nustatyti jų dydį ir rūšį.

Sovietai ir kinai nesusikalba

Padažnėjus Sovietų S-gos ir Kinijos pasienių susidūrimams, sovietai buvo pasiūlę kinams pasitarimus tuo gincus išspręsti. Tokie pasitarimai jau buvo prasidėję, bet po kelių dienų jie nutrūko, nes kiniečiai ėmė kelti teritorinių reikalavimų, o sovietai apie jokių sienų pakeitimus nenorė nė girdėti. Po Maskvos pastangų tie susitikimai vėl atnaujinti, tik abejojama dėl jų teigiamų rezultatų.

JAV pasitiko Britanijai, Kanadai, V. Vokietijai, Japonijai, Australijai, Belgijai, Suomijai ir Šveicarijai gausios mėnulio medžiagos mokslininkams ir aplamai pasidalyti žiniomis. Komunistai tokio soro bendradarbiauti nesparodė.

Etiopijos karalius Haile Selassie, kursai save vadina karaliu karaliumi ir Judėjos liūta, šiomis dienomis atvyksta vizito į Washingtoną. Tikriausiai — plius prašyti...

Nuo Žemės į Mėnulį ir toliau

Šiomis dienomis išgyvename dar niekad žmonijos istorijoje nebuvusį įvykį. Daug didesni, negu Egipto piramidžių pastatymai, Amerikos atradimas ir gal net atomo suskaldymas, kas rodė dar vis įmanoma. O šį kartą mūsų žemiškasis žmogus, gerai įsibėgėjęs, galima sakyti, pakilo net į patį "dangų". Nėra abejonių, kad barzdėti ateities metraštinkai, peržvelgdami visą žmonijos nueitą kelią, nuo 1969 m. liepos 20 d. pradės savo knygų naują skyrį, kuris bus užvardintas: **Ir nužengė žemiškasis žmogus į mėnulį...** O mes esame tų dienų liudininkai. Tokia pasitakiusi proga gimti ir dar nenumirti, kokios niekas prieš mus neturėjo. Juk "mes" savo kojom palietėme mėnulį!

Ir vis dėlto dabar kažko lyg ir truputį gaila. Gaila anų senųjų gerų laikų. Gaila tos jaudinančios romantikos. Tos paslapties. To pro debesų tinklą neriančio balto mėnulio veido, į kurį kreipė savo ašarotas akis nelaimingai įsimylėjusieji, ieškodami kančios palengvėjimo. Apie kurį šimtmečiais dainavo poetai ir per jį savo posmais įsimižino literatūroje. Į kurį žiūrėdami baltą žiemos naktį širdį veriančiu ilgesiu staugė viengungiai šunės ir kūdikio balsu verkdamas jo akivaizdoje ankstyvą pavasarį iki pasiutimo mylinėjosi katės...

Viskas žuvo. Nuo liepos 20 d. 4:19 val. po pietų Žemės laiku tas romantiskasis mėnulis mums tebus tik milžiniškas padangėje skraidantis Puntukas, ir daugiau nieko. Mes jau tekalbėsime, kad tada į jį iš erdvėlaivio "Eagle" išlipė amerikiečiai astronautai Neil A. Armstrong ir Edwin E. Aldrin, kad, prisirinkę apie 100 svarų akmenų, pakilo į Michael Collins vairuojamą erdvėlaivį Apollo 11 — "Columbia" ir visi vėl sugrįžo žemei. Žinoma, jeigu viskas baigsis taip, kaip suplanuota, ir laimingai.

Bet, deja, visa tai nėra taip paprasta ir, kaip gali atrodyti, kasdieniška. Mes tik esame peratė to mūsų galvai perdidelio ir perreikšmingo įvykio. Gal nesugebame apimti šių begalinės erdvės mastu matuojamų genialaus žmogaus pastangų ir ateities perspektyvų. Tad štai nors keletas tų žygių liečiančių konkrečių davinų ir minčių, kurias neseniai pareiškė patsai NASA viršininkas Thomas O. Paine pasikalbėjime su laikraštinkais.

Amerikiečiai astronautai mėnulyje nutūps po aštuonerių metų ir dviejų mėnesių įtemto rengimosi, daugybės eksperimentų ir milžiniškos technologinės pažangos.

Nuo 1958 metų erdvės tyrimai kainavo 37 milijonus dolerių, iš kurių nuo 20 iki 25 milijonų buvo skirta tikiai mėnuliui pasiekti.

Erdvės tyrimo projektų vykdyme, šios srities moksliniame darbe, atitinkamų instrumentų gamyboje ir kitoje specialioje šios rūšies veikloje dalyvavo apie 420,000 žmonių, daugumoje įvairiausių specialistų.

Visa tai ne tik pakėlė žemiškąjį žmogaus kūną ligi mėnulio, bet dar daugiau jo dviasį, jo mintį, jo technikinę pažangą čia žemėje, kuri yra garantija dar didesnei atečiai ir gerovei.

Na, o kokie gi tie ateities erdvės žygių regėjimai?

Pagal dr. Thomą O. Paine'ą, pirmiausia — didžiulė aplink žemę skraidanti laboratorija, tarsi dirbtinis mėnulis, kurioje galės mėnesius skraidyti keliolika ar net keliasdešimt žmonių ir daryti nuostabiausius ir žemės gyventojams naudingus tyrimus. Iš to atstumo ir beorės erdvės būsią galima numatyti klimato atmainas, išaiškinti žemės mineralinių turčių klotus, derliaus problemas ir kt. Ir aplamai būsią galima geriau suprasti ir pažinti visą žemės struktūrą žvelgiant iš tolo visą rutulį apimančiu žvilgsniu, negu į tai žiūrint nuo pačios žemės. Gi vėliau žmogus galės išsilaikyti ir kitas mūsų saulės sistemos planetas, pirmiausia į Marsą, vėliau gal į Venerą ar Jupiterį. Marsą gal būsią galima nutūpti, kitur tik aplink erdvėlaiviu apskristi. Jau ir dabar Marsą ar Venerą pasiekia iš Žemės paleisti skraiduoliai be žmonių igulos, ir jie iš ten siunčia ir dar atsėdinti televizija davinį. Neabejotinai bus išaiškinta, ar kitose planetose yra organinių medžiagų, taigi — ar yra nors ir primityvios gyvybės užuomazgų. O šis mokslininkas neabejoja 100 procentų, kad mes, žmonės, nesame visatoje vieni, nes ir Žemė, ir visa mūsų Saulės sistema tėra tik dulkelė Paukščių tako žvaigždyno pakraštyje, ir ne mum vieniems ta neaprepiama visata egzistuoja. Tokių Žemių joje turėtų būti šimtai milijonų, o drauge ir tokių protingų sutvėrimų.

Bet dr. T. O. Paine nesitiki, kad mes numatoma laiku pasieksime ir kitus žvaigždynus ar kitų saulės sistemas. Tam mūsų dabartiniai išradimai dar neduoda jokios vilties, ir reikia dar kažkokios visiškai naujos idėjos atskleidimo, naujos erdvėlaivius nešančios energijos išradimo.

Na, o kodėl mes tokiems tolimiems ateities sapnams dabar leidžiame milijonus dolerių? Ar negeriau būtų juos sunaudoti žemėje, mūsų panosėje gausiau pripildant sriubos lėkštę ir padidinant duonos rieky? Juk yra ir taip galvojančių, visą šią erdvės programą kritikuojančių ir aklaiviegių.

Šviesi mokslininko galva į tai atsako, kad tokių samprotavimų yra primityvus, trumparegiškas ir šiais laikais net hankamingas bei Ameriką pažeminantis.

Jis žino, kad sovietų vadovaujantieji asmenys taip ne iš tolo negalvoja. Jie irgi visom proto ir materialinėm jėgom veržiasi į erdvę, ir ne tik propagandiniais sume-

Jordanijos karalius Hussein, stengdamasis sutrumpinti prieš Izraelį kovojančius savo krašto partizanus ir tuo sumažinti Izraelio vykdomas karinio atkūrimo, pervertė savo kabinetą, ypač karinę vadovybę, paverdamas ją naujais žmonėmis. Čia iš kairės į dešinę: krašto apsaugos ministras Amar Khames, karinės pajėgos vadas Al Alhaili ir vyriausias ginkluotųjų pajėgų vadas gen. leit. Sherif Naser, karalius Hussein džiū. Iki šiol Jordanijos partizanai laikėsi valdžios įsakymų.

Kas kitur rašoma

SPAUDA BEVARTANT

Chicagietis lietuvis prelatas Marcinkus pakeltas vadovaujančiu tvarkytoju Vatikano finansų. Kokio didumo turtą jis tvarko? New Yorke išėjo italo žurnalisto Nino Lo Bello knyga "The Vatican Empire", kurioje autorius spėlioja, kad popiežiaus turtas siekia daugiau nei dviejų bilijonų dolerių, o gal kartais jo esama ir dešimties bilijonų. Didžioji to turto dalis yra sudėta į Italijos korporacijų šerius.

Į mėnulį! Žmonėms ir mašinoms tai kelionei paruošti Amerika nuo 1965 m. jau išleido 25 mil. dolerių, o iš viso erdvės tyrimams ir dabartinei kelionei apie 35 milijonus dolerių. Tais metais prezidentas Kennedy pareiškė: "Tauta turi pasiaukoti ir šiame dešimtmetyje nuskraidinti žmogų į mėnulį ir laimingai jį sugrąžinti žemei". Šiomis dienomis išėjo dvi knygos ("Mission to the Moon" ir "Apollo on the Moon"), kuriose šis Amerikos siekimas svarstomas. Pirmoji įdomiai papasakoja, kas jau padaryta, ir stato klausimą, ką žmogus mėnulyje veiks ir kam jam tenai vertis? Antroji, be kitko, piktai pasmerkia civilinę NASA organizaciją, kuri tvarko skraidymus ir dėl ne-

apdairumo leido 1967 m. įvykti tragedijai, kurioje sudėgė trys astronautai. Iš tos tragedijos NASA pasimokė, nes Apollo 7, 8, 9 ir 10 skridimai jau sklandžiai pavyko.

1966 metais Minnesotos universitetas oficialiai įkūrė archyvą ir studijų centrą, pavadintą Immigrant Archives and Immigrant Studies Center. Ypatingai stambų įnašą padarė ukrainietis profesorius Granovskis, padovanojęs tam centrui savo 50 metų telktą įvairios ukrainistikos archyvą. Netrukus savo archyvą iš Argentinos prisiuntė dr. Onackis. Ukrainiečių skyrių jau aptarnauja trys žmonės, kurių du ukrainiečių kilmės. Universitetą lanko 32,000 studentų, kurių tarpe ir apie 5,000 užsienio.

Universitete jau telkiamas ir lietuvių išsivijos archyvas, bet ne tokiu plačiu mastu kaip ukrainiečių. Amerikos lietuvių, kaip žinoma, turi stambų lituanistikos archyvą Pennsylvanijos universitete (jo pagrindą sudaro dr. J. Saulio archyvas), Lietuvių Bendruomenės archyvą Chicagoje ir prelatų Juro archyvą Putname, Conn.

Atsiminkime, kad erdvės užkariavimas turi dar ir karinės reikšmės, nors apie tai dabar garsiai vengiama kalbėti. O gal tas, kuris valdys erdvę, valdys ir Žemę?

Mes dar neturime atlyžti po paskutinių laimėjimų, neturime tik džiūgauti laikinai sovietus pralenkę, nes jie irgi nemiega ir vieną dieną gali vėl mus pralenkti.

Taip ir dar daugiau ir apie fantastines dalykus bei planus kalba ir galingosios Saturn raketos gamintojas prof. von Braun ir kiti mokslininkai. O tuo tarpu šį trečiadienį su trenksmu ir liepsnų šluota iškrenda į mėnulį trys mūsų broliai — žmonės — pradėti naujos eros. Mes, apimti entuziazmo ir pasitikėjimo, gal ir nepamąstome, kad jie gali ir negrįžti... Jeigu tik kas nors jų erdvėlaivyje tupiant į mėnulį sulūžtų, pagestų, jeigu jis nuslystų į kraterį, apvirstų... Nors viskam yra pasiruošta, bet visada tokiam nežemiškame žygyje ir drausimuisi bei išmintingiausius herojus lydi tas didžiausias nelaimės lemiantis jeigu...

Tada mūsų astronautai Neil A. Armstrong ir Edwin E. Aldrin būtų pirmieji žmonės, didvyrių mirtimi mirę mėnulyje. Nes nėra jokios priemonės juos iš ten išgelbėti. Ir Michael Collins grįžtų vienas, gedulo maršo sutinkamas. Tai jie visi trys patys gerai žino. Tai žino ir jų jaunos žmonos, ir jų vaikučiai.

Bet tikėkime, kad viskas tobulai baigsis. Tik mėnulis jau liks svajotojams per daug realus. Jau visiškai ne tas, kuris mūsų liaudies dainose Saulutę vedė, kurį Perkūnas kerštaučiamas kardu perdalijo...

Ir dar kartą — gaila to dabar taip apnuogiamo įsimylėjusio bičiulio, su užuojauta į mus žvelgiančio ir vidurnakčio padangės, savo ilga baltą ranką pro medžių šakas ir langų rėmus mus glosčiusio sielvartu kūkiojančio lovoje.

V. V. V.

Rygoje 1961 m. mirė žymus kalbininkas latvis prof. Endzelinas, mūsų prof. Būgos draugas ir bendradarbis baltistikos srityje. Jis 1948 metais latvių kalba spaudai paruošė platų ir išsamų kalbotyros mokalo darbą, pavadintą "Baltų valodų skanas ir formos", kuris lietuvių kalba išėjo 1957 m. Vilniuje, pavadintas "Baltų kalbų pavyzdžiai ir formos". Amerikietis prof. Schmalstiegas ir prof. A. Salys ruošia spaudai anglų kalba vertimą, kuris, kaip Slavic Review žurnalas praneša, išeisias vardu "The Sounds and Forms of the Baltic Languages".

Ziūrovai

SEKŲ PAVYZDYS

Draugas liepos 9 d. rašo:

"Jurgis Janušaitis, aktyvus spaudos bendradarbis, kuris daug rašo apie lituanistikos mokymą, gražių pavyzdžių parodė, kaip reikia puoselėti lietuvių kalbą. Jis draugiškai susitarė su Paramos (Parama — didelė parduotuvė Chicagoje, kurios vienas savininkų yra J. Janušaitis. Kel. red.) jaunaisiais tarnautojais, kurie ten dirba vasaros metu, kad jie ten tarp savęs kalbėtųsi tik lietuviškai. Nesilaiką susitarimo moka pabaudą, ir tie pinigai skiriami lituanistikos mokykloms. Jaunimas džiaugiasi, kad jie yra skatinami mokytis tėvų kalbos, ir tarp savęs gražiai kalba lietuviškai. Jei nežino žodžių, pasiklausia vyresniųjų ir taip turina savo turimą žodyną."

PRIEŠ SAVĖ JUK NEGALI BALSUOTI

Jau rašėme, kad valdžia moka pašalpas ūkininkams už neapėtus plotus ir kad didžioji tos pašalpos dalis suplaukia į dvarininkų kišenes. Kongresui buvo pasiūlyta išleisti įstatymą, kuris draustų ūkininkui išmokėti per metus daugiau kaip \$20,000.

Senate prieš tą įstatymą balsavo 53 senatoriai. Jų tarpe buvo ir James Eastland, demokratas iš Missisipio valstijos, kuris pernai gavo \$116,978 minėtos pašalpos.

Ašku, kodėl Eastland balsavo prieš tą įstatymą, bet neašku, kodėl žmonės renka savo statovu toki asmenį, kuriame ne krašto daugumos, o tik savi reikalai terūpi.

LIETUVIŲ KONGRESAS

Amerikos Lietuvių Kongreso programoj bus įžvelgti dabartinę lietuvių tautos padėtį krašte ir išsivijoje, panagrinėta Lietuvos laisvinimo darbo sėkmės ir nesėkmės ir išdiskutuota programa ateities veiklai. Šie klausimai bus nagrinėjami kelių prelegentų.

Organizacijų atstovai, o taip pat ir visi, kas tik domisi Lietuvos laisvinimo darbu bei kongreso programa, kviečiami kongrese dalyvauti. Organizacijos prašomos paskirti atstovų pavardes, vardus ir adresus pranešti Alto biui, adresu: Lithuanian American Council, Inc., 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636.

K. S. Karpis, daug nuopelnų turįs clevelandiškas veikėjas, spaudos darbininkas, buvęs pirmasis Alto sekretorius, Alto pirmininkui E. Bartkui rašo:

"Padarykite šį kongresą suaktyviniu — šmet suieina 20 metų nuo naujosios ateivijos atvykimo ir pradėjimo naujo gyvenimo šiame krašte. 1949 metais pradėjo atvažiuoti naujieji lietuviai iš tremties ir įsiliejo į senosios išsivijos gyvenimą."

Amerikos Lietuvių Kongresas įvyks Darbo dienos savaitgalįje Detroito.

Nelson A. Rockefeller, New Yorko gubernatorius, maloniai sutiko būti septintojo Amerikos Lietuvių Kongreso garbės komiteto nariu.

Be anksčiau paskelbtų newyorkiečių, į garbės komitetą taip pat įeina JAV kongreso atstovai Samuel Stratton ir Frank Horton.

ALTAS VLIKUI

Amerikos Lietuvių Taryba Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui (Vlikui) šiais metais antrą kartą paskyrė 5,000 dolerių. Tokiu būdu 1969 m. Altas Vlikui perdavė 10,000 dol. Iš Alto tokią pat sumą Vlikas gavo ir praėjusiais metais.

VIETKONGAS ZADA KERSYTI

Associated Press žinių agentūra praneša, kad Vietkongas paskelbęs protestą prieš Ameriką dėl suimtų karo belaisvių žudymo.

Vietkongas sakosi turįs amerikiečių belaisvių, bet vašinas juos žmoniškai kaltuo tarpu amerikiečiai paimtus nelaisvės komunistus uždara į kalėjimus, muša juos ir žudą. Esą: "Birželio 19 d. 100 mūsiškių kompartitotų Tay Minh miesto kalėjime buvo sprogdinėjami su naikinti." O balandžio mėnesį Tan Hiep Ho miesto kalėjime daug komunistų buvę "mušte užmušta".

Taip pat rašoma, kad balandžio mėnesį — "Saigono kalėjime du mūsiškiai kompartitotai buvo nušauti, į kitą 120 išnyko be žinių".

Vietnamo komunistai žada už tai keršyti. Bet kalėjimai tenai yra Saigono vyriausybės rankose, ir amerikiečiai jų nekontroliuoja. Jeigu karo belaisviai tuose kalėjimuose iš tikrųjų yra žudomi, tai reikėtų kaltinti Saigono vyriausybę, o ne amerikiečius. Kiek iš spaudos yra žinoma, paimtus nelaisvės komunistus amerikiečiai perduoda Saigono vadams.

ROMANAI

Jurgis Gliuda, **LIEPSNOS IR APMAUDO ASOCIACIJA**, premijuotas romanas, 304 pusl., kainą \$4.00.

Alė Rūta, **VIENTISI PASAULIAI**, romanas, 265 pusl., kainą \$3.50.

D. Nendri, **AIDAS TARP DANGORAIZIŲ**, romanas, 365 pusl., kainą \$5.

Vytautas Volertas, **SĄMOKSLAS**, premijuotas romanas, 279 pusl., kainą \$3.50.

Aloyzas Baronas, **PAVASARIO LIETUS**, 261 pusl., kainą minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Alė Rūta, **ZEMES SAUKSMAS**, 305 pusl., kainą \$4.00.

Vincas Ramonas, **MIGLOTAS RYTAS**, 166 pusl., kainą \$2.50. Gaunama Kelio administracijoje.

Jeronimas Ignatovas, **LOZIALI**, 301 pusl., kainą \$3.00.

Andrius Valuckas, **NEMUNO SŪNOS**, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 pusl., kainą \$3.00.

Andrius Valuckas, **NEMUNO SŪNOS**, II tomas, 428 pusl., kainą \$4.00.

Sally Salminen, **KATRYNA**, romanas, laimėjęs Svedijos literatūros premiją, 291 pusl., kainą \$5.00.

Petr. Tarulis, **VILNIAUS RŪBAS**, 495 pusl., kainą minkštais viršeliais \$3.15, kietais viršeliais \$3.75.

Jurgis Gliuda, **DELFINO ZENKLE**, premijuotas romanas, 234 pusl., kainą \$2.50.

Albinas Baranaukas, **KARKLUPENUOSE**, premijuotas romanas, 224 pusl., kainą \$2.50.

Kazys Alėmnas, **UPE I RYTUS**, **UPE I SIAURĘ**, romanas I dalis, 325 pusl., II dalis 302 pusl., kiekvienos dalies kainą \$3.00.

Alė Rūta, **KELIAS I KAIRĘ**, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 pusl., kainą \$3.00.

Vytautas Volertas, **GYVENIMAS YRA DAILUS**, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 pusl., kainą \$2.50.

Vytautas Volertas, **UPE TEKA VINGIAIS**, romanas 332 pusl., kainą \$3.50.

Vacys Kavaliūnas, **KALNU GIESMĖ**, premijuotas romanas, 201 pusl., kainą \$2.50.

Kazys Plačėnis, **PULKIM ANT KELIŲ**, romanas iš kun. Stradėlio gyvenimo, II laida, 160 pusl., kainą \$2.00.

Jurgis Gliuda, **SIKSNO SPARNŲ SOSTAS**, premijuotas romanas iš politinių imigrantų gyvenimo, 268 pusl., kainą \$2.50.

Jozas Kralikauskas, **TITNAGO UGNIS**, premijuotas romanas, 205 pusl., kainą \$2.50.

Aloyzas Baronas, **LIEPTAI IR BEDUGNĖS**, premijuotas romanas, 279 pusl., kainą \$3.00.

Vytautas Alantas, **TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ**, 462 pusl., kainą \$4.50.

Jozas Kralikauskas, **2108 RIŠAI**, premijuotas romanas, 210 pusl., kainą \$2.50.

Pranas Naujokaitis, **UPELIAI NEGRĮŽTA I KALNUS**, 500 pusl., kainą \$5.00.

Aloyzas Baronas, **VIENSI MEDŽIALI**, 117 pusl., kainą \$1.50.

Mindaugo Nužudy, **MAS**, Jozas Kralikauskas premijuotas romanas, 246 pusl., kainą \$3.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPĖMIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RAŠO,
TAS DUONGS NEPRASO.

CONNECTICUT KLONIUOSE

NEW HAVEN, CONN.

Šis tas iš lietuviškos
mokyklos gyvenimo

Šiais mokslo metais lietuviškoj mokykloj pamokos vyko 34 šeštadienius. Metai pradėti su 20-čia mokinių, baigti su 18. Mokyklą lankė vaikai ir jaunuoliai tarp 4-17 metų amžiaus. Dirbo keturios mokytojos. Surostus Kalėdų Eglutę su pačių mokinių paruoštu vaidinimu. Vasario 16-sios minėjime atlikta meninė programa ir parašyta straipsnelis į vietinę amerikiečių spaudą. Kovo 15-16 dienomis visos mokytojos ir keli vyriausios grupės mokiniai dalyvavo Atlanto pakraščio lietuvių mokytojų suvažiavime New Yorke. Surostus Motinos dienos minėjimą ir suvažiavimą Zuikio Puikio bylą.

Mokyklos finansinius reikalus sėkmingai tvarkė Z. Merkevičius. Tarp Tėvų komiteto ir mokyklos ryšį palaikė ir parengimų vaisėmis rūpinosi Jadvyga Kronkaitienė. Be tėvų mokslo mokykla yra gavusi paramos iš Švietimo valdybos \$100 vaikų darželiui, Bridgeporto LB — \$100, New Haveno LB — \$50, ALRKM S-gos 33 kuopos — \$25 ir keletą kartų iš M. Ramanauskienės.

Mokyklos pamokas pavairino kalbomis ir paskaitomis be atlyginimo A. Ramanauskas, J. Rygelis, J. Karys, D. Mantautas, dail. Židonytė, L. Garsienė ir V. Valiukas.

Mokslo metams pasibaigus, A. ir J. Rygelių namuose buvo surosta gegužinė, į kurią atsilankė mokiniai, jų tėvai ir nemaža svečių.

Čia ne tik gardžiai vaišintasi, bet Vaiva Vebraitė Tėvų dienos proga pasveikino visus tėvus, Diana Merkevičiūtė sveikino Antaną ir Viktorę Kronkaitę 10-jo gimtadienio, Bridgeporto ir New Haveno LB pirmininkai J. Rygelis ir A. Gruzdis įteikė Švietimo Valdybos diplomus ilgiau mokytojų darbą dirbusiems mokytojams — dr. E. Vaišnienei (nedalyvavo), Gintarei Ivaškienei, Stasei Leikienei (nedalyvavo) ir A. Lipčienei.

Rytinio pakraščio lietuviškos mokyklos inspektorius A. Masionis, negalėdamas gegužinėn atvykti, atsiuntė laiška, kuriame įvertino mokyklą ir mokytojų darbą, ragino mokinius tęsti lietuviškos ugdymą savyje, jungtis į lietuviškas organizacijas, lankyti jaunimo stovyklas.

Mokslo metų pabaigoje mokiniams buvo duotas rašto darbas, kuriame reikalaudavosi atsakyti į klausimus: kas mokykloje patiko ir kas nepatiko, ko norėtų mokykloje ir ką padaryti, kad mokykla būtų įdomesnė? Trims už geriausius rašinius buvo skirta dovana po \$10. Jos buvo įteiktos Vaivai Vebraitė. Dainai Žemlauskaitėi ir Vincui Gugiui Rygelui.

Mokytoja G. Ivašienė ragino vaikus nepamiršti tai,

NEW YORKAS, N.Y.

MIRĖ V. BARCIAUSKAS

Liepos 3 d. Woodhavene (New Yorke) savo bute rastas negyvas žurnalistas Vladas Barčiauskas, kuris jau seniai sirgo. Liepos 8 d. jis palaidotas veteranų kapinėse Farmingdale.

Velionis gimęs 1908 m. sausio 17 d. Eržvilke, Tauragės apskr., baigęs gimnaziją, Kaune, o vėliau Klainėje, kurį laiką dirbo Vokietijos vertėsi žurnaliste. 1939 m. jis išvyko į JAV, kurį laiką buvo mobilizuotas ir tarnavo ver-teju.

Po karo velionis uoliai veikė įvairiose lietuvių organizacijose (Balfe, SLA ir kt.), bendradarbiavo lietuvių spaudoje, kurį laiką buvo nuolatinis Naujienų korespondentas New Yorke.

Be lietuviškos veiklos, velionis buvo įsijungęs į respublikonų partiją, aktyviai dalyvaudavo jų rinkimų varuose ir todėl joje turėjo aukštą pažinčių.

Ilgą laiką velionis turėjo skelbimų agentūrą. Skelbimais aprūpindavo neanglų kalba leidžiamus laikraščius. Jų tarpe buvo ir Keleivis. Jo sveikatai pasilijus, jau kurį laiką visą biznį vedė jo žmona.

Jis paliko liūdinčius žmoną Elzę ir sūnų Joną, kuris šiais metais baigė Kolumbijos universitetą. Jiems reikiame giliausia užuojauta.

Gabus moksleivis

Lilijos Stilsonaitės ir Antano Sateikų sūnus Randolphas Gediminas labai gerai baigė pradžios mokyklą. Išleistuvių iškilmėse jam buvo paversta pasakyti atsisveikimo kalbą. Jos klausėsi apie 200 baigusiu mokyklą ir apie 1.000 tėvų ir svečių. Tą jo kalbą buvo turininga ir labai jautriai pasakytą.

Amerikos Legionas, įvertindamas Randolpho pastangas, apdovanojo jį medaliu ir rekomenduoja stipendijai gauti.

Malonu tėvams turėti tokį sūnų, o Natalijai Stilsonienei vaikaitį.

Ta proga Randolphas iš A. Jenkinso (Hawajuose) gavo dovanų valstybės bonų ir dar kitokių dovanų iš B. Spūdienės, E. Sochienės, A. J. Brodilienės ir kt.

ATSITUOTE PAMINĖTI

Kaip sudaromi testamentai, 96 psl., paruošė dipl. tel. sininkas Pranas Šulas, peržiūrėjo teisėjas Frank Monchin, išleido Sūdovos leidykla (7414 Dunbarton, Los Angeles, Cal.), kaina nepažymėta.

The Story of Captive Lithuania, Lietuvos atstovo Washingtono Juozo Kajoko papildyta paskaita, skaitytą šių metų gegužės mėn. Tarptautiniame klube Annapoly, Md., 14 psl., išleido Lietuvos atstovybė Washingtone.

LIETUVIAI KITUR

VOKIETIJA

Fr. Skėrys 50 metų

Liepos 2 d. sukako 50 metų Vasario 16 gimnazijos mokytojų, uoliai visuomenininkui Fr. Jonui Skėryiui.

Sukaktuvinėkas gimęs Kalėnų kaime, Lauksargio valsč., Pagėgių apskr., mokytojas Pagėgių gimnazijoje, 1940 m. baigė Tauragės mokytojų seminariją ir iki 1941 m. kovo mėn. mokytojavo Zemačių Naumiety. Tais metais repatriavo į Vokietiją, po 7 mėnesių grįžo į savo gimtąjį kaimą ir mokytojavo, bet, negavęs Vokietijos pilietybės, buvo iš pareigų atleistas, 1943 m. vokiečių ištremtas į Tiuringiją.

Nuo 1955 m. Fr. Skėrys mokytojauja Vasario 16 gimnazijoje. Nesitenkindamas vien mokytojo profesijos darbu, F. Skėrys daug veikia evangelikų tarpe, yra jų vadovybės narys, rašo jų spaudoje.

Veiklus F. Skėrys ir Lietuvių Bendruomenėje. Nuo 1959 iki 1968 m. jis buvo Vokietijos L. Bendruomenės Krašto Taryboje, dvejus metus buvo ir valdyboje.

Gal ypač pabrėžtinas F. Skėrio sugebėjimas palaikyti tarpusavyje santykius su vokiečių laikraščiais. Gal tik F. Skėrys džiaugiasi vokiečių spaudoje dažnai pasirodantiems jo straipsniam.

Ne tik apie Vasario 16 gimnaziją, bet ir apskritai apie Lietuvos padėtį, ir pats F. Skėrys yra neretas svečias vokiečių spaudoje.

1966 m. F. Skėrys dalyvavo Pasaulio Lietuvių Junimo Kongrese Chicagoje. Po to jis aplankė New Yorką, Torontą, Bostoną ir kitas lietuvių kolonijas, darydamas pranešimus apie Vokietijos lietuvių gyvenimą.

Sveikiname F. Skėrį ir linkime jam dar ilgai auklėti jaunąją lietuvių kartą ir nepasitraukti iš aktyviųjų visuomenininkų eilų.

Baigė Vasario 16 gimnaziją

Petras Buračas, gimęs Wangene, žada studijuoti mediciną ar chemiją Heidelbergo universitete.

Antanas Juodzevičius, gimęs Ochsenfurte (Bavarijoje), žada studijuoti pedagogiką.

Petras Nevulis, gimęs Bamberge (Bavarijoje), žada studijuoti anglistiką, lietuistiką ir istoriją Miunchene.

Visi trys abiturientai yra mišrų šeimų vaikai, atėję į gimnaziją visiškai nemokėdami lietuvių kalbos, kurią gimnazijoje gerai išmoko.

Nauji mokslo metai gimnazijoje prasidės rugsėjo 9 dieną.

Joninės Vasario 16
gimnazijoje

Ir šiemet birželio 14 d. buvo čia surengta Joninių šventė, kurią plačiai aprašė net 7 vokiečių laikraščiai. Weinheimer Nachrichten laikraštyje birželio 12 d. F. Skėrys plačiai aprašė, kaip Joninės buvo švenčiamos Lietuvoje iš senų senovės.

ARGENTINA

Fagerbėms motinas

Motinos dienos proga nemiršta ir Buenos Aires mieste pagėbti motinų. Tai įvyko Argentinos Lietuvių Centre. Naujasis pirmininkas, jau čia gimęs ir augęs, Viktoras Misiūnas lietuvių kalba pasveikino svečius ir motinas. Idomią paskaitą skaitė Genovaitė Katunskaitė. Meninę programą atliko dainininkė Zdanavičiūtė-Banylienė, kuriai akomponavo Lili Mičiūdaitė. Celia Mičiūdaitė, Gracėlė Mičiūdaitė ir Preikša padėklavo J. Šiušo eilėraščius. Dar dainavo Albertas Pocius, pats sau pritardamas gitara. Programą baigė Aušros choras, kuriam vadovauja Vaclovas Rimavičius.

Po programos dalyviai buvo vaišinami užkandžiais ir kava.

Atidengė paminklą
žuvusiems

Lietuvių parapijos sodelyje pastatytas paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę. Jis paminės ir tą paminklą, kuris buvo pastatytas Kaune Karo muziejaus sodelyje. Atidengimo išimtinai grafišką kalbą pabrėžė Z. Jakavičius.

J. S.

IR AUSTRALIJOJ
KUNIGAI PACUOJASI

Mums atsiųsta Australijos laikraščio "The Mercury" iškarpa, kurioje yra buvusio Romos katalikų kunigo Molony šeimos nuotrauka — žmona ir pora vaikų. Jis pametė bažnyčią ir apsisvedė.

Kitoje iškarpoje iš Melbourne laikraščio "Advocate" sakoma, kad to miesto kun. Costigan taip pat išsižadėjo kunigystės ir žada vesti moterį.

NEKLAUSO POPIEŽIAUS

Kaip žinoma, popiežius yra uždraudęs katalikams vartoti vaistus (piliules) nešumui išvengti. Idomu tai, kad, kai popiežius Paulius VI paskelbė minėtą draudimą, vaistų nešumui išvengti pareikalavimas padidėjo, o per metus net padvigubėjo. Per paskutiniuosius metus jų parduota už 24 mil. dolerių.

Išidėmėkite, kad Italijos gyventojų dauguma yra labai religingi katalikai, o visai tai įvyko kaip tik tame krašte.

STEPONO KAIRIO
PORTRETAS

Kolekto administracijoje gautas gauti dailininko A. Domo Varso pieštas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto pasirašytojo Stepono Kairio spalvotą portretą 8 x 6 colių dydžio už 80 cent.

Emilis Ebenlohras, gyv. Fairview Park, Ohio, žūri išgudintas nuostolį, kai ten slaptai audros nulaiztas didelis medis: viršamas prakierto jo stogą ir sugrūdą į virtuvę kambarą. Tokių įvykių ten buvo daugybė.

AR SUVARZYS
LIGONINIŲ PLEŠRUMĄ?

Įvedus valstybinių pagalbos ligoniams, ligoninės ir daktarai tuojau pradėjo ligonius plėsti. Kambarys už dieną kainuoja nuo \$75 iki \$100. Vaistai ir kiti reikmenys — ekstra. O daktarai lupia, kiek jiems patinka.

Todėl kongrese yra parengtas įstatymo sumanymas kainų kėlimui užsaldyti. Senatas šį sumanymą jau priėmė, dabar turės pasisakyti atstovų rūmai, ir pasakui dar prezidentas turės įstatymą pasirašyti. Bet galinga gydytojų organizacija jau pakėlė triukšmą. Užtat kongrese kilo sumanymas peržiūrėti daktarų pajamas, kiek jie per metus paima iš ligonių. Jų organizacija prieš tokią reviziją protestuoja.

N. Rockefelleris, grįžęs iš kelionės po Lotynų Ameriką, New Yorko aerodrome atšikina laikraštiniams, kad P. Amerikoj prieš jį rengtos demonstracijos rodo, kad tą kraštą atšikina JAV turi vesti naują ir pozityvesnę politiką.

Automobiliai

Giminėms | Lietuv | USSR

Mums kaip tik pasisekė gauti

RIBOTĄ SKAICIŲ automobilių
MOSKVIČ 408-E

Paskutinis modelis — Eksporto kokybė

Ribotas laikas — Kas pirmiau ateina —
tas pirmas aptarnaujamas!

\$2495.00 — SU PRISTATYMU

Skubiai siųskite savo užsakymus į

PODAROGIFTS, INC.

(arba į prie jo prisijungusias firmas)

220 Park Ave. South
New York, N.Y. 10003
Tel. 212-228-9547

Tebūna laukiamasis Jūsų svečias —
„KELEIVIS“! Užprenumeruokite jį
savo bičiuliams!

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Lietuviai tundra svajoja apie Lietuvą

Rusų kariuomenės pasaukti Lietuvos jaunuoliai paprastai išsiunčiami visam tarnybos metui į tolimus kraštus. Tarnybos laikui pasibaigus, anksčiau būdavo dažnas spaudžiamas vykti dar keletai metų į darbus kur nors šiaurėje ar rytuose. Dabar jau grįžti ne tik nėra kliūčių, bet yra užtikrinimas, kad gali grįžti į tą patį darbą, iš kurio buvo pašauktas. Tik ne visi į tą patį parbą besiveržia, ypač, jei tas darbas buvo buvęs kolchoze.

Tačiau gundymų ir progų po karinės tarnybos namo negrįžti ir dabar nedinga. Gegužės mėnesio "Jaunimo Grotose" rašo apie keturis tokius "vaikinus iš Lietuvos", atsidūrusius kažkokioj Dudinskoj, prie Jenisiejaus krantų, dirbančius prie dujotiekio tiesimo į garsųj Norilską (vieną iš žiauriausiųjų politinių vergų stovyklų).

Trys vyrukai iš Jonavos ir vienas iš Biržų, "pagal komjaunimo kelią", tai yra, komjaunimo užverbuoti ir atsiųsti, tiesiai iš kariuomenės atsidūrė naujajame Toljačio mieste, kur italai stato rusams naują automobilių fabriką. O iš ten — į Taimyro tundrą, anapus poliarinio rato, kur vasarą saulė nenusileidžia, o žiemą visai nesirodo. Esą, "Toljatyje jie dirbo per vasaros kaitras, tokiose dulkių debesyse, kad net vidurdių sunkvežimiu važiuojant reikėdavo įjungti šviesas... Kai susirengė į šiaurę, iš ten jau nenorėjo išleisti... O čia bus žiemos, speigai, klaidūs šaltos pūgos... Bet viena aišku: — kai jie pakils išvykti, ir iš čia jų nenorės išleisti."

Nesurištas juos į tuos karščius ir šalčius nuvežė: patys, matyt, sutiko, itikinantieji paraginti ir padidintais uždarbiais viliojami. Bet namo sugrįžti svajoja: — Porą metų padirbėsim, ir namo. Būtinai namo. Ka, ir bekalbėti: atvažiuoji į Vilnių, eini gatvę, o žmonės, rodosi, visi pažįstami! — Nieko, broli, grįšim. "Volgas" pirkim ir važinėsim. — Del "Volgų" kaip eis. O dviratį susidėję — tai tikrai pirkim! — Taip, kiek skeptiška, pasisaipe iš savo būsimoj prasygyvenimo, dėsto kitus savo planus: — Kad ir kažinkaip būtų, bet jau nebesiskirsime... Kad ir kažinkaip būtų, o vėsimė irgi kartu. Grįšime Lietuvon... Kuris anksčiau suras merginą — tas palūkės kitų. Taip jau nutarta: vestuvės bus ketverios, visos vieną dieną.

Bet porą metų padirbėti tundroje yra apsiima. Pasakojas numano, kad, ir tada jų iš čia išleisti nenorės. O jau ir dabar įklimpę giliai, atsiskyrę toli, kaip kitam pasauly. Vienas kalba korespondentui: — Mano mama Jonavoje... Nuvežkite gerų dienų nuo manęs. Taip norėčiau, kad mama žinotų: man sekasi gerai, ir linkėjimų siunčiu... Nuvežkite linkėjimų

my Lietuvai nuo mūsų... Juk mes — šiauriečiai! Bet — biaužia mamai... Mama — svarbiausia!

Taip tas sugrįžimo svajonių kupinas pasikalbėjimas staiga baigiasi lyg ir paskutiniu atsiveikiniu... (E)

Dar du atėjūnai apdovanoti

"Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Garbės raitu" apdovanoti Afanasijus Turikas ir Vladimiras Volginas — Kolčiakovas.

BILIONUS VALANDŲ PRALEIDŽIA EILESE

Komunistų sukurtame "rojuje" — Sovietų Sąjungoje — ir šiandien dar daug ko trūksta, net būtiniausių prekių. Kai jų pasirodo, tai žmonės bėga ir stovi eilėse ilgus valandas, nes pirmieji tų prekių dar gauna, o kitiems nebelieka, todėl visi stengiasi patekti į pirmąsias eiles.

Ne kas kitas, bet pačių komunistų leidžiamame žurnale Voprosi Ekonomiki (Ekonomijos klausimai) Orlovskas rašo, kad Sovietijos žmonės eilėse praleidžia 50 bilionų valandų. Tai lygu 15 mil. žmonių darbui per metus.

AR ŽINAI, KAD —

Santiago mieste, Čilėje, gyventojai gali lengvai ne tik pasivaikinti, bet ir "nusivaikinti", nes Ramonas Mendoza vežioja svaiginauosius gėrimus, kaip čia ledus, ir panamiui siūlo juos gyventojams.

Kanadietis pramonininkas Lovellis, kuris gyvena Vancouveryje, nupirko trejus namus vienoje ir trejis kitoje savo namų pusėje. Kad kaimynai nenugirstų, ką jis kalbasi su savo žmona.

Australijos policija Adelaidės gatvėje sulaukė senukę, kuris ėjo atžagarias didelio judėjimo gatvę ir tempė dviratį. Pasirodo, kai jis taisė dviratį, grandinė įtraukė jo barzdą, kurios niekaip negalėjo iš rato išpauoti...

Vienas Minkūnų kaimo, Južintų valsčiaus, senis, buvęs baudžiauninkas, pasakodavęs, kad jis be rykščių tingėdavęs dirbti. Kai jį nuplėdavę rykštėmis, tai jam, esą, visą dieną būdavę viešiau akyse ir praėdavę tingyns.

AR ŽINOTE?

Kad liepos 6 d. sukako 115 metų, kai JAV įkurta respublikonų partija.

Kad liepos 7 d. sukako 150 metų, kai amerikietis Elias Howe sugalvojo siuvalgą mašiną.

Kad liepos 8 d. sukako 315 metų, kai pirmasis žydas atvažiavo į Ameriką ir apsigyveno dabartiniame New York'e. O dabar JAV yra apie 5 mil. žydų.

NASA piešinys, vaizduojas, kaip astronautas Neil Armstrong įsmeigs mėnulyje Amerikos vėliavą. Ta vėliava yra pagaminta iš nailono, trijų pėdų pločio ir penkių pėdų ilgio, o jos kotas aštuonių pėdų. Įsiūtose metalinės spyruoklės ją taip palaiko, kad atrodo, jog plevėsuoja vėjyje (kurio mėnulyje nėra). Išlipęs mėnuly iš erdvėlaivio, Armstrongas pirmąsias turės tenai įjungti televizijos siųstuvą, kad mes tą įvykį regėtume Žemėj.

J. V. SUDUVIS

Drąsieji sakalai - Darius ir Girėnas

"...Bet jei Neptūnas ar galingasis audrų Perkūnas ir mums bus rūstus — pastos mums kelią į Jaunąją Lietuvą ir pašauktų LITNANICĄ pas save, — tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui..."

(iš Dariaus ir Girėno testamentų)

Steponas Darius

Stasys Girėnas

I tamsius ir nešančius audrą debesis leidosi saulė 1933 m. liepos 17 d. vakarą. Nuvarginti karštos vasaros dienos ir kankinami didžio laukimo džiaugsmingos žinios, Lietuvos žmonės kaimuose ir miestuose budėjo prie radijo aparatų, gaudydami kiekvieną jo bangų žinią apie dviejų Amerikos lietuvių Stepono Dariaus ir Stasio Girėno herojišką skridimą per Atlantą vienmotoriniu lėktuvu "Lituanica", neturintiu net radijo siųstuvu.

"Lituanica" liepos 17 d. pavakary pastebėta praskrendant Airiją ir Angliją, — praneša Europos radijo stotys. Laukiančiųjų nekantravimas auga minutėmis. Į Kauno aerodromą jau plūsta tūkstantinės žmonių minios. Temstant Vokietijos radijo stotys praneša: "Oranžinės spalvos "Lituanica" perskrido Berlyno sritį Kauno kryptimi". Taigi didvyrius iki nusileidimo savo protėvių žemėje — Kauno aerodrome — jau skyrė tik dviejų valandų laiko tarpas.

Kaune ir visoje Lietuvoje pakyla vėliavos, žmonių džiaugsmui nėra ribų. Įsisiūbavusios džiūgaujantių žmonių minios Kauno aerodrome sugriaua kariuomenės ir policijos apsaugos aštvaras. Didvyrių lakūnų sutikimo komitetas yra bejėgis palaikyti tvarką prieš užsidegusių laukiančių žmonių džiaugsmą.

Didvyriai Amerikos lietuviai nugalėjo Atlantą ir jau artinasi prie tėvų žemės slenkščio! — liejosi iš žmonių lūpų paskutiniai vokiečių ir Kauno radijo pranešimai.

Tačiau audringi debesis, mėtydami galingus ugnies žaibus, slinko Lietuvos pusėn ir tarsi tamsaus gedulo šydai drumstė laukiančiųjų nuotaiką. Dvi valandos jau praėjo. "Lituanica" jau turėjo nusileisti Kauno aerodrome. Tūkstantinės laukiančiųjų minios nerimauja. Baisus klausimas pakilo virš Lietuvos žemės, virš kiekvieno lietuvių ir skausmingai kankino kiekvieno mintį. Kas atsitiko "Lituanicai" ir jos drąsuliams lakūnams prie Lietuvos slenkščio vokiečių žemėje? Šio baisaus klausimo kankinami, jau austant skirstėsi žmonės iš Kauno aerodromo.

Tuo tarpu "Lituanica", perskridus Staargardą, atsidūrė virš Soldino miško. Audringas debesis, į kurį jie įnė-

Maloni naujiena knygų mėgėjams!

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondas yra išleidęs vertingų knygų. Jis, norėdamas, kad tos knygos būtų plačiau paplitę mūsų visuomenės tarpe, nusprendė...

JŲ KAINAS SUMAZINTI DAUGIAU NEGU PER PUSĘ.

LIETUVA BUDO, Lietuvos nepriklausomybės akto pasirašytojo Stepono Kairio atsiminimų I tomas, 416 psl. Čia įdomiai pavaizduojamas lietuvių tautinio atgimimo laikotarpis iki 1905 metų. Priede daug dokumentų \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio atsiminimų II tomas, 480 psl. Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

DIENOJANT, žymaus veikėjo, knygnešių karaliaus sūnaus Kipro Bielinio atsiminimų I tomas, 464 psl. Knygoje vaizduojamas spaudos draudimo metas, knygnešių laikai, jų organizacija ir kt., pridėta daug dokumentų Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio atsiminimų II tomas, 592 psl. Knygoje vaizduojamas 1905 m. revoliucijos sąjūdis Lietuvoje — pirmieji revoliuciniai "pamokslai", savos valdžios kūrimas, didieji dvarų streikai ir kt. Priede daug įvairių dokumentų. Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

TERORŲ IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, parašė Kipras Bielinis, 309 psl. Joje vaizduojama aprašoma komunistų teroras baltiečiai vergų stovyklose ir kt. Kaina buvo \$2.50, dabar 75 centai

Jei bet kuri iš šių knygų prašoma pasiųsti paštui, tai pridedama po 50 centų už kiekvieną.

ĮSIGYKITE ŠIAS ĮDOMIAS KNYGAS!

rė, jau negąsdina kad ir išvargusių Stp. Dariaus ir Tt. Girėno: jie Atlante pergyveno baisesnių audrų. Jų akyse vaidenasi išsiilgtos protėvių žemės horizontas, o jis jau taip netoli.

Bet kas tai... "Lituanica" neklauso Dariaus vairuotojės rankos — ji smunka žemyn, o apačioje tik tamsūs miškas ir nesvetinga vokiečių žemė.

Liepos 18d. rytą vokiečių radijas praneša baisią tiesą: "Oranžinės spalvos lėktuvas "Lituanica", pakilęs iš New Yorko Amerikoje ir perskridęs Atlantą dėl neišaiškintų priežasčių liepos 17 d. naktį nukrito Soldino miške. Abu lakūnai — kapt. Stp. Darius ir St. Girėnas — yra žuvę..." "Sudužusį lėktuvą ir didvyrių lakūnų kūnus saugoja Vokietijos S.S. dalinių sargybos".

Tai buvo paskutinės žinios apie didvyrišką dviejų Amerikos lietuvių lakūnų žygį. Viso pasaulio radijo stotys pakartojo šią žinią ir atpasakojo aną dar tuomet aeronautikos istorijoje nežinomą skridimą. Vienmotoriniu lėktuvu ir be radijo perskristi Atlantą ir be nutūpimo pasiekti Kauną! Lietuvos vyriausybė buvo užversta užuojautos telegramomis iš daugybės šalių ir privačių žymiųjų žmonių. Lietuvos vardas tuo metu skambėjo viso pasaulio spaudoje.

Jūs, Dariau ir Girėne, įvykdėte visą savo gyvenimą siektą troškimą iškelti Lietuvos vardą pasaulio akyse. Jūs įvykdėte savo testamentą, kuriame savo jaunų gyvybių krauju įrašėte: "Šį savo skridimą aukojame Tau, Jaunoji Lietuva, ir skiriame Tavo garbei..."

Jau toks mūsų tautos likimas, kad mes savo didvyrius galime pagerbti tik jiems mirus. Po dviejų dienų vėl su ašaromis akyse tyliai plaukė žmonių minios į Kauno aerodromą. Ne džiaugsmo ovacijos, bet juodos vėliavos sutiko vokiečių "Deruluft" bendrovės lėktuvą, kuris atvežė didvyrių lakūnų kūnus į išvajotą tėvų žemę. Ne tokio sutikimo jie tikėjosi, ne tokio vylėsi ir visa Lietuva, visi Amerikos lietuviai.

Amžiais gyvens tas, kuris savo gyvybę paaukojo savo tėvynės garbei ar laisvei, — rašė Ciceronas. Trisdešimt šešeri metai praslinko nuo istorinio Stepono Dariaus ir Stasio Girėno transatlantinio skridimo. Pasikeitė ir Lietuvos veidas, prislėgtas rusiškios okupacijos. Į gyvenimą jau įžengė naujos lietuvių kartos. Tačiau didvyrių lakūnų vardai pasiliko ir amžinai liks gyvi kiekvieno lietuvių atminty kaip gilius Tėvynės meilės pavyzdys. O jų atvaizdai, iškalti Punktuko granito akmenų šventosios pakrantėse, amžiais bylos ateinančioms lietuvių kartoms apie didžią Tėvynės meilę ir pasiaukojimą.

LABAI ĮDOMŲ ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

VERGIJOS KRYŽKE, DROSE, Sibiro kankinės, Lietuvos Rūkiens tremties atsiminimų atsiminimų I tomas, 443 psl., kaina minkštais viršeliais \$5, kietais \$6.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSEDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00

DU MEDINIAI IR TRYŠ GELEŽINIAI KRYŽIAI, Antano Šukio atsiminimai iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų, 376 psl. kaina \$3.00

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75,

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULEJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00

DIENOJANT, Kipro Bielinio, 464 psl., kaina.....\$2.00

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio, 592 puslapiai, kaina \$2.00

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina\$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl. kaina \$5.

VYSKUPŲ P. BUČIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskas, 273 pusl. kaina \$3.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina\$3.50.

KĄ LAUMES LEMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orinitės, 234 psl., kaina\$3.

PALIK AŠARAS MASKVOJE, Barboros Armonienės, 253 psl., kaina \$3.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDZIŲ, Petronėlės Liudziūnienės, 88 psl., kaina\$1.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina\$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

DANGUS DEFESYSE, — 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBEJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Kaip sveikas, tėve?
— Maiki, šiandien aš labai nesveikas.
— Ir aš matau, kad nosis raudona.
— Tai nuo saulės, Maiki. Ale ne dėl to aš sergu.
— O dėl ko?
— Aš rokuoju, kad klem-sai kalti.
— Klemų nevalgyk, tėve.
— Maiki, valgyti juos galima, tik reikia persižegnot.
— Tai davatkų pasaka, tėve.
— Ne, Maiki, tai ne davatkų pasaka, o "Draugo" kunigų pamokslas. Atsime-nu, sykį jų gazieta rašė, kad nuo ligų geriausia apsauga yra poteriai; o jeigu jau prie stalo visą rožančių su-kalbėti nepatogu, tai reikia nors persižegnoti prieš val-gį. Sako, pusės ligų svietas nežinotų, jeigu sėsdamas prie šolderio persižegnotų. Nu, o aš prieš klemus ne-persižegnoju.
— Ir tėvas manai, kad dėl to apsirgai?
— Jes, Maiki.
— Na, tai kodėl gi neper-sižegnojai?
— Nebuvo kaip, Maiki.
— Kodėl?
— Pasakysiu, kodėl. Aną-dien susitikau ant Brodvės seną savo freną Džiovą Vis-girtą, su katruo vienoj dže-loj sėdjom. Nu, tai jis ir sa-ko: koman, išgersim po bur-nelę. Nuėjom pas Zacirką. Kai Zacirka mus pamatė, tai pašoko ir sako: alau, a-lau, seniai besimatėme! Raidavei pripylė alaus ir at-nešė šutintų klemų. Valgy-kit, sako, aš pats jų vakar pamary prikasiau. Nu, tai ir pradėjom klemus čiulpti. Bet Visgirtas nesižegnojo, tai ir man nebuvo kaip. Ale jis lokamnesnis, apžiojo vi-sa klemą ir čiulpia, o tas tik — pliupt, ir nuėjo pilvan su visu lukštu. Žinai, jeigu taip būtų atsitike man, tai gal jau šiandien manęs ne-matytum.
— Ar tai viskas?
— Jes, Maiki.
— Na, tai kokią iš to išva-dą tėvas darai?
— Čia, Maiki, išvada la-bai aiški. Ji parodo, kad ir

nuo paršvo klemso žmogus gali gauti smertį, jeigu ji valgsi nepersižegnojęs.
— Ne, tėve, iš tos pasakos peršasi kaip tik priešinga iš-vadas. Ji parodo, tėve, kad žegnonė tokios reikšmės ne-turi. Sakai, Visgirtas nesi-žegnojo, tačiau ir visą klem-są nurijęs nenumirė. Ant-raip vertus, jis ir persižeg-nojęs būtų jį nurijęs.
— Nu, o kodėl aš apsir-gau? Todėl, kad nepersižeg-noju.
— Būtom apsirgęs ir per-sižegnojęs.
— O iš kur tu žinai?
— Aš žinau, tėve, kad vė-žius ir klemus valgyti labai pavojinga, nes yra susekta, kad juose yra DDT nuodų. Nu jo galima apsirgti.
— Sakai, klemuose yra nuodų, tai reiškia — yra trucinios?
— Taip, tėve.
— Bet iš kur ta truczina?
— Upės prinešė iš laukų, tėve. Farmeriai vartoja tuos nuodus kenkėjams naikinti, purškia ir barsto jais savę pasėlius, daržoves ir sodus. Lietus juos nuplauna ir su-neša į upes, o upės neša į jūrą. Todėl Maine'o ir Mas-sachusetts valstijų pakraš-čiais gaudomi vėžiai, aus-t-rės ir klemšai yra jų nuodų prisigėrę ir gali būti žmonių sveikatai pavojingi.
— Nu, tai ką daryt, Mai-ki?
— Tai yra klausimas, tėve, kurį dabar svarsto moks-lininkai ir valdžios organai. Massachusetts legislūros komitetas tyrinėja pesticidų vartojimo klausimą. Pesticidais vadinami tie nuodai, kuriais ūkininkai gina savo laukus ir sodus nuo kenkė-jų. Jeigu uždrausi ūkinin-kams tuos nuodus vartoti, tai niekas neužgaus — va-balaj sunaikins viską. Ką tada valgs žmonės? Taigi klausimas, ką daryti, kolkas nėra išrištas, tėve.
— Bet yra visokių moks-lininkų, Maiki, tai kodėl jie nieko neišfiguriuoja?
— Yra, tėve, ne tik moks-lininkų, bet yra ir tam tik-rų valdžios departamentų, kurių pareiga turėtų būti to-

Juodojo pasaulio sukilimas

STASYS MICHELSONAS

(Tęsinys)

Bet, kaip sakėm, didžiosios riaušės prasidėjo 1964 metais, kai prezidentas Kennedis paskelbė negrams viso-tių laisvių, kurių tikslas buvo atremti sovietų propagandą Afrikoje prieš Ameriką. Tais metais negrai apardė aštuo-nis miestus, 8 žmonės buvo užmušti, 1,056 sužeisti ir 2,642 riaušininkai areštuoti.

Los Angely 1965 metais ir Chicagoje 1966-siais 35 žmonės užmušti, 1,080 sužeisti ir 4,310 areštuota.

Atlantos mieste negrų minia vaikščiojo gatvėmis svaitydama į langus akmenis ir butelius. Atvažiuos ma-joras Ivan Allen užsilipo ant savo automobilio ir pradėjo gražiuoju prašyti maištininkus, kad skirstytųsi. "Baltasis velnias!" — pradėjo šaukti negrai. Nutraukė jį žemėn ir pradėjo spardyti. Tada užlipo ant automobilio vienas negras ir taip pat ėmė prašyti, kad minia nusiramintų. Riaušininkai nutraukė žemėn ir jį ir pradėjo mušti. Pri-buvusi policija iškrikdė minią asarinėmis bombomis. De-vyni žmonės buvo sužeisti ir apie 20 areštuota. Vienas policijos automobilis buvo apverstas, o du kiti sudaužyti.

Skelbdamas negrams visokių teisių ir laisvių, prezi-dentas Kennedis norėjo, kaip sakoma, vienu šūviu nušauti du zuikiu: patenkinti savo negrus ir, kas svarbiausia, pa-rodyti Afrikos negrams, kaip jų broliai Amerikoje lai-mingi. Tuo būdu būtų atremta ir komunistų propaganda Afrikoje. Jis niekad nesitikėjo, kad, gavę beveik neribotą laisvę, negrai sukels čia tokį pragarą ir kaip tik pasitar-naus komunistų propagandai.

Buvęs centrinės žvalgybos (CIA) direktorius John A. McCone 1967 metais pasakė senato teisinei komisijai, kad, jo galvojimu, negrų sukilimas galįs sunaikinti Jungti-nes Amerikos Valstijas: "Aš esu giliai įsitikinęs, kad, jei mes nerasime šitai problemai atsakymo, mūsų draugija bus nepataisomai suskaldyta ir mūsų valstybė sunaikinta. Ir aš negaliu įsivaizduoti, kokių būdu ši problema galėtų būti išspręsta. Norisi pasakyti, kad nėra vilties." O sena-torius A. Ribicoff pridūrė: "Mum gresia didelis pavojus."

JOHNSONAS — KENNEDŽIO PĖDAS

Tapęs prezidentu, Johnsonas tęsė Kennedžio pradė-tą negrams pataikavimo politiką toliau. Artėjant 1968 metų prezidento rinkimams, Johnsonas pradėjo skirti negrus į aukščiausias valdžios pozicijas. Negras Thurgood Marshall buvo paskirtas Vyriausiojo Tribunolo teisėju; negras, vardu Washington, buvo paskirtas Washingtono miesto galva, o negras Robert C. Weaver buvo adarytas rezidento kabineto ministru. Beje, kabinete nebuvo jam vietos, todėl ponas Johnsonas įsteigė jam naują departa-mentą — Department of Housing and Urban Develop-ment. Tai yra "namams ir miestams gerinti departamen-tas". Bet pasirodė, kad nėra tokio įstatymo, kuriuo einant toks departamentas galėtų veikti, todėl prez. Johnsonas pasiūlė kongresui priimti tam tikrą įstatymo sumanymą, kuris atidarytų negrams duris į baltųjų žmonių namus. Bet toks įstatymas būtų priešingas konstitucijai, todėl kongresas jį atmetė, ir, rašant šiuos žodžius, tas departa-mentas dar neturėjo sau legalaus pagrindo ir nieko ne-veikė; vis dėlto negras Weaver buvo laikomas kabineto ministru arba sekretorium ir ėmė algą.

Tačiau trijų negrų paskyrimas į aukštas valdžios po-zicijas nepadarė juodom masėm jokios įtakos. Juodi teisė-

kiais dalykais rūpintis; bet atrodo, kad tie departamen-tai yra sudaryti tik tam, kad susodinti tenai politi-kierių sėbrai ir giminės ga-lėtų imti geras algas. Štai, yra gamtos šaltinių departa-mentas. Jo pareiga kaip tik ir turėtų būti rūpintis žemės ir vandenų reikalais. Bet jo komisisionierius Brownell sa-ko negalįs nieko padaryti, nes valdžia neduodanti pini-gų. Valdžia eikvoja bilionus dolerių Vietnamo karui, ko-vai su komunizmu arba to-kiems žaislams, kaip skridi-mas į mėnulį, bet apsaugoti laukams nuo kenkėjų ir van-deniui neužnuodyti — pini-gų nėra. Todėl maisto au-gintojai, fermeriai, ginasi nuo kenkėjų taip, kaip jiems pataria nuodų fabrikantai: perka DDT, DDE ir kitus

Čia astronauto nešami du mokslo reikalingi aparatai, ku-riuos Neil Armstrongas atitinkamai pritaisęs paliks mė-nulyje, kai jis ten nutūps liepos 20 d. Vienas jų įtaisų yra seismometras, kuriuo matuojami mėnulio virpėjimai, o kitas — atitinkamas reflektorius, galintis perduoti rei-klamus davinius į žemę. Tų tyrimų pagalba gal būtų ga-lima nustatyti mėnulio paviršiaus sudėtį ir jo giminystę su žeme.

MAIKIO IR TĖVO KRAITIS

Maikiui su tėvu aukojo:

A. Anderson, De Kalb, Ill., \$6.

Po \$5: L. Stasiulis, N. Miami, Fla., D. Mažeika, Worcester, Mass., P. Mikšys, Worcester, Mass., V. Klem-ka, Arlington, Mass., A. Shwekosky, Detroit, Mich., F. Lipskie, Mexico, Me., ir A. Buivydienė, Riviera Beach, Fla.

Po \$4: J. Johnson, Las-ton, Pa., ir F. Shamonsky, Scranton, Pa.

Po \$2: J. Stanislovaitis, Boston, Mass., A. Kaunas, Brooklyn, N.Y., J. Kershow, Spafford, N.H., J. Šilimas, Dorchester, Mass., A. Lukas, Detroit, Mich., K. Klevic-ka, Waukegan, Ill., ir J. Rogers, Norwood, Manito-ba, Canada.

Visiems autotojams nuo-sirdžiai dėkojame.

Keleivio administracija

Ernest R. Bishop, 28 m. amū, buvęs paleistas iš kaltėjimo, ku-riame jis sėdėjo už moterų už-puolimus, dabar vėl surašintas rėtėžiais, nes yra įrodymų, kad jis nušovė Ann Arben, Mich., vietovėje studentę Margaret Phillips. Dabar stengiamasi iš-aikinti, ar tik nebus jis nušovęs ir kitas šešias jaunas me-r-ginas toje pat vietoje.

jai bei ministrai mūsų gyvenimo nepagerins, pasakė juo-dųjų minų vadai. Girdi, juodąją valdžią išsirinksim me-patys, ir kai mes ją pastatysim, tai ji tarnaus mums, o ne "baltiesiems velnias".

Ir negrų keliamos riaušės nesumažėjo. Su langų dau-žymais ir krautuvų plėsimais šie miestai paskendo gaisrų dūmuose: Detroit, Mich., Benton Harbor, Mich., Milwau-kee priemiestis Wauwatosa, Waukegan, Ill., Grand Ra-pids ir Holland, Mich.

Clevelande šaudymas, bombų mėtymas ir gaisrai tę-sėsi 4 dienas ir naktis. Policija čia aptiko ir slaptą mokyk-lą "Molotovo kokteiliams" daryti. Tai, kaip sakyta, gazo-lino pripilami buteliai, kurie, jų knatą padegus, svaidomi pro langus ir namus. Tuo būdu sukeliamas daugiausia gais-rų. Clevelande tuo būdu buvo padegta 250 namų, sužeista 30 žmonių.

Nashville, Tennessee valstijoje, negrų minia puolė Fisko universitetą, kurį lanko daugiausia negrai. Agita-torius Stokely Carmichael buvo pakurstęs minią, kad pa-imtų mokyklos administraciją į savo rankas. Buvo išdau-žyti visi universiteto langai ir keli žmonės sužeisti.

Tokie buvo 1967-tieji metai. Iš viso buvo areštuoti 11,094 žmonės, 86 buvo užmušti, o sužeistųjų ir skaičius nežinomas. Nuostoliai skaičiuojami milijonais dolerių.

Ir riaušės toli gražu dar nepasibaigė — kartojasi ir 1969 m. šiuos žodžius rašant. Bet šią apžvalgą baigiam 1967-tais metais, tik pažvelgsime, kaip riaušės aiškina prezidento komisija.

(Bus daugiau)

Ką tik gavome:

Išgykite ką tik gautas į-domias knygas:

Milfordo gatvės elegijos, įžymaus poeto Jono Aiscio įdomūs samprotavimai įvai-riais klausimais, 200 psl., kaina \$2.50.

Liepanos ir apmaudo aso-čiai, premijuotas Jurgio Gliaudos romanas, 304 psl., kaina \$4.00.

Penktoji pradalgė, litera-tūros metraštis, jame rašo 20 rašytojų, 406 psl. kaina \$3.75

Draugas don Camillo, įdomūs klebono ir vietinės komunistų partijos sekreto-rius pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Aukšiniai rageliai, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 64 psl., kaina \$2.

Ošiantis pušys, Halinos Didžiulytės - Mošinskienės 17 trumpų vaizdelių - apy-braizų, 176 psl., kaina \$2.50.

Priekšlaimas, romanas, pa-rašė Alė Rūta, 205 psl., kai-na kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Nužomintųjų generacija, egzilio pasaulėjautos eski-zai, parašė Vytautas Kavo-lis, 77 psl., kaina \$2.

Varpas nr. 8, 206 psl., kai-na \$2.50.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žo-dynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žo-dynas, redagavo Karsavi-naičė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kai-na — \$5.00.

Lietuviškai angliškai žo-dynas, Vilius Peteraičio, II laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Introduction to modern Lithuanian, parašė Damb-riūnas, Klimas ir Schmal-stieg, 471 psl., didžiausias ir moderniausias angliškai kalbantiems lietuvių kalbos vadovėlis. kaina \$7.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistinės istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Zemaitės raštai karės me-tu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Zalgorio mušis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Soci'izmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir ko-munizmas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu par-duodamos už \$2.

MOTERŲ SKYRIUS

JORDŲ GERNIOTE

Žebirė

Šio apsakymelio autorė, inž. Antano ir Valerijus Girnių dukterė, yra Bostono lituanistinės mokyklos ketvirtosios klasės mokinė, pavažavę per kelis į penktą. Nors tai dar tik 13 metų mergaitė, bet jau yra ne kartą talentingai pasiskaidavusi savo estetiško ir kūrybiško kūrinių vaikų ir jaunimo literatūroje. Šis jos apsakymas buvo skaitytas Bostono lituanistinės mokyklos šio mėnesio mėgėjų programoje. Mes sveikiname jaunąją autorę, linkėdami niekad neprarasti lietuviško dailiojo žodžio ir kūrybiškų polinkių.

Namuose tyla. Ją staigiai pertraukė subyrzges skambutis. Tomas vikriais šuoliais nulėkė laiptais ir pribėgęs pravėrė duris. Su braškanciais maišais ir kabalduojančiom dėžėm prieangin įžengia mama. Tik staiga pasilieja įvairiausi garsai, — gailiausieji aimanavimai, skaudžiausieji prislėgto balso staigumai, kaukimai. Nugai kas čia dabar? Ar vilkai, ar katės, ar lauke šunų gauja susipiovė?

Iš smalsumo nebeišlaikius, mečiau knygą ir šoviau pro duris. Ogi žiūriu — ant laiptų klegena dėžė, į įvairias puses kruta, bando verstis, tvaksena, o viduj — kažkas ten draskosi, verkia, spardosi... Nedrąsiai prisilenkiu artyn, ir abudu su Tomu, galvas pakreipę, klausiamai pažvelgiame į mamą. Atkeliam dangtį ir tik žiūrim nustebę, — dėžėje šokinėja mažas šuniukas!

Ko nepašokau į lubas iš džiaugsmo ir laimės ir švelniai, nedrąsiai ištiesiu ranką paglostyti, pasveikinti naujojo svečio. Apsidžiaugę puolame mamai šimteriopai dėkoti.

— Betgi, vaikai, nenusiminkit, — rimtu balsu praneška mama. — Aš jums iš karto pasakau, kad paskiau nebūtų ginčų ir ašarų. Dar nežinau, kaip tėtė į tai reaguos. Gali tekti šuniuką atiduoti...

Minutei mūsų šypsenos susitraukė.

— Tokį gražų, tokį mielą? Niekas jo kitam neatiduotų — laimė tokį radus!

O mama, kiek palaukus, tęsia toliau pokalbį:

— Na, tik dabokit — ne žodžio apie tai neprisitarkite tėtėi. Pažiūrėsim, ar tėtė jį apamai pastebės. Tai bus juoko!...

Vakare, tėtiui grįžus iš darbo, susėdome prie stalo ir valgom vakarienę. Šuniuko visai niekas nemini — pokalbis sukasi apie visai kitus reikalus. O šuniukas toks geras ir gudrus — ne nelypėtoja. Tik po valandėlės — aūūū! Net krūptelėjau iš baimės. Nedrąsiai metu akį į tėtė, o jis, nė negrįžtelėjęs, skaito laikraštį.

— Aūūūū! — staiga nuaidi vėl verkšlenantis aimanavimas. Man net šakutė išlysta iš rankos ir kaukėtelėja į lėkštę. Bet ir šį kartą tėtė — nė krust. Bet kaip tyčia šį momentą nutrūko mūsų pokalbis, ir šuns balsas ėmė skardėti lyg atvirame lauke. Bandžiau kažką garsiai pasakoti, tačiau tokioj krizėj sakiniai nelabai kepsė ir nutilau. O šį kartą staugimas jau taip skardžiai nuaudėjo, kad ir tėtė kone pašoko ir... pradėjo juoktis.

Jis nebeiškentė ir skubiai nubildėjo į rūšį. Gi čia pasiraizęs išsirito iš mūsų paslėpto guolio mažas sunytis ir drebančiom kojytėm nedrąsiai pricimpino prie mūsų ir savo karštu liežuviuku ėmė laižyti man delną.

— Nugai, kaip čia dabar, mama, šunį įstatai? Kur gi mes jį laikysim? Juk čia ne kaimas. To dar beturko! — tarytum pykdamas pradėjo kalbėti tėtė, stengdamasis savo balsą kuo rimčiau nuzeminti. Tačiau pamatęs, kaip tas silpnas šuniukas, į visas šalis svyrinėdamas, rėplioja prie vandens dubenelio, kaip jis, galvą pakreipęs, nuliūdusiom ir rimtom akim į mus žiūri, nebeišlaikė pats tėtė savo rimtumo, ir nenorom prasišvėrė ir jam riesta šypsena.

— Ar galėsime jį, tėtė, laikyti? Ar galėsime? Pradom, tėtė! — maldavome mudu su Tomu vienas pro kitą.

Ir tėtė, lyg varžydamasis mums visą linksmą žinią iš karto pasakyti, tik nusišypojo ir pečius traukydamas tarė:

— Nieko nežinau... Aš jokių patarimų nedarau. Pažiūrėsim — pamatysim.

Bet mes jau iš tėtės šypsenos supratome, kad šis reikalas išspręstas mūsų naudai. Vakare, susinešę iš lentynų visas "Eglutės", išklėstę ant stalo kalendorius, ėmėmės rimto darbo — laikyti kalytei tinkamo vardo. Visi nuta-

Tai vienas, kas liko iš Raymondų namo Old Mines, Mo., po tornado, kuris neseniai nusiaubė apylinkę. Abu Raymondai su dviem vaikais nuo tos audros spėjo pasislėpti rūsyje ir išlikti gyvi ir nesužeisti.

Juozas Paukštelis

GARBINGAI ŽUVUSIEMS LAKONAMS

Argi ne jūs per platųjį Atlantą

Ereliais, broliai, skridote pas mus?

Ir erdvėmis, kur vienos audros tesilanko,

Tėvynei nešot laurų vainikus?!

Kaip nuostabios žvaigždės aukštybių ploty,

Su norimu, su šauksmu sielų įsų laukėm.

Juk mes — visa tauta ereliais pasiryžom suplasnoti,

Nes supantį vulkanų dūmai mūsų žali naukia.

Bet žiauriojo likimo mostas kruvinasis

Prie slenkčio tėviškos mirties kilpa, drąsoliai, jus sugavo,

Ir vakaruos ant paliojo dangaus išrašė:

"Lietuvi, žūti ar laimėti — kelias tavo!"

Nūn galvas apsitraukę gedulingų žydu

Mes lenkiame prieš jus — didvyriai krite,

Už vandenynų atneitą mums garbę, drąsą didžią,

Už meilę Lietuvai, kuri iš jus padangių kelio įvyti...

rėme nepriminti šuns jokiu Margiu ar Sargiu. Tai gražūs vardai, bet per daug paprasti, dažnai vartojami. Mes sumanėme duoti tikrai retą, nepaprastą vardą, kaip tokiai mūsų gražuolei pridera. Atsirado įvairiausių kandidatų: Dilgė, Pukė, Šeškė... Tačiau visus tokius vardus atmetėm nepatenkinti. Tėtė iš mūsų pastangų jau net juokas ima:

— Aš dukrai tiek laiko vardo neieškojau, kaip jūs šitam šuniui nupeipusiam. Pavadinkit jį Kipšuku arba Murze.

Bet kai mudu su Tomu nesutikdami pakratėme galvas, tėtė čia pat mums pakišo rimtesnių pasiūlymų:

— Nagi, žinot, vaikai, praminkime ją Žebre.

Mūsų galvos tuoju žybt ir pakilo. Žebirė gražus vardas. Bet mama purtos, nepatenkinta. Esą, kaip sau nori, bet tai jau tikra to žodžio prasme šuns įžaidimas! Mudu su Tomu pasikeičiam žvilgsniais. Pagaliau aš susigriebiu:

— Ką reiškia žodis Žebirė?

— Žebiras — tai nešvarus, dryžas, margas murzius, — skubiai paaiškina mama. Minutėlę tyla. Prikandau danti mis lūpą ir nuleidus akis žiūriu į staltiesę.

— Na, bet tikrai — Žebriukas labai gražiai skamba, — pertraukiau aš tylą. O Tomas, ar šiaip ar kitaip, visados tėtės pusę palaiko.

— Gerai: trys prieš vieną, ir šuns vardas Žebirė! — linksmai sušukęs tėtė pakyla nuo stalo, ir susirinkimas baigtas. Ir iš tiesų, Žebirės vardas lyg ir tyčia mūsų šuniui sukurtas: margesnio ir žebresnio šuns niekur nėra. Nuo kaktytės iki snukiuko, aplink kaklą ir per nugarą tjo baltas ruožas — kaip šešiuokio. Letenėlės ir uodegos galukas balti. Šiaip visas kūnelis juodas kaip negriukas, tik aplink akytes ir ausytes marguoja ruda spalva. Taigi Žebriuko vardas tiko ir nuo pirmos valandos prigijo.

Tą vakarą sugulėme linksmi, bet prastai miegojom, nes jau iš vakaro laukėme rytojaus.

Žaislų gamintojai - vaikų žudikai

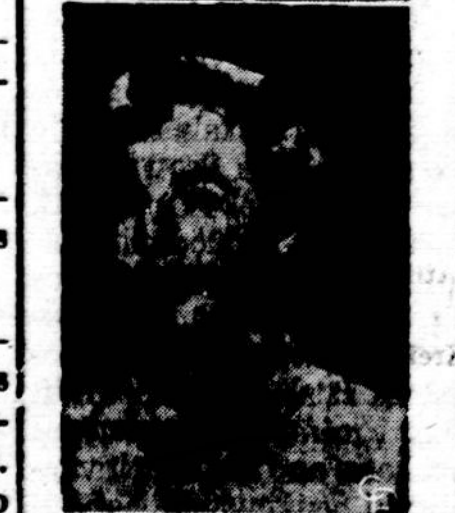
Rodos, galima būtų manyti, kad žaislų gamintojai yra patys didžiausi vaikų mylėtojai, kuriems terūpi tik mūsų vaikų geras auklėjimas, sveikata, šviesi nuotaika ir graži ateitis. Bet deja, ir jie, kaip ir visi fabrikantai ir pirkliai, iš tikrųjų rūpinasi tik kuo didžiausiu pelnu, ir dėl to žaislų pavidale jie nekarta į vaikų rankas grūda tikriausius mirties įnagius.

Dėl to jau seniai keliam tėvų protesto balsai, kreipiasi net į kongresą, 1966 m. priimtas čia Vaikų apsaugos įstatymas, bet gobūs bizniečiai vistik tęsia savo nusi kaistamąjį darbą toliau.

Žaislų rinkoje jūs šiandien rasite šautuvų, kuriais galima nužudyti žmogų, vaikams pasiūlys aštrių durtuvų ir kone kiaušėm skerst tinkamų peilių, chemikalų rinkinių su aprašymais, kaip pasidaryti bombą, nuodų, nuodų dujom šaudančių revolverių, iki 600 laipsnių įkaitančių vaikiškų elektrinių krosnelių, nuodų gavydžių, didžiųjų daiktų kareivėlių ir daugybę kitų vadinamųjų "saugų žaislų", kuriais galima išsibadyti akis, užspringti, nusideginti rankas ir net pasikarti.

Tai tikras giltinės pataravimas mūsų maziems. Ir taip žaislų gamintojai daro per metus 3 milijonų dolerių biznį, mūsų vaikus sužeidžiam ir net nužudydami. Kad tai tiesa, žvilgtelėkime į vaiku nelaimingų atsitikimų skaičius, kurie yra tiesiog gąsdinantieji, nes statistika rodo, kad dėl blogai pagamintų ar pavojingų žaislų JAV-se kasmet susižeidžia 17 milijonų vaikų, kurie dar šiaip taip visai ar dalinai pagydomi, o apie 15,000 nuo netikusių žaislų miršta.

Ir taip tos tragedijos rezultate — tėvai rauda ir nevilty šaukia teisengumo organų pagalbos, o fabrikantai šypsosi ir skaičiuoja savo pelną, surinktą iš vaikų nelaimių.

Apelacinis teismas New Yorko atmetė komedijanto Jackie Gleason prašymą panaikinti jo vedymą su žmona Genevieve (apšvieta), su kuria jis jau 15 metų drauge negyvena, seniau teismui jam tai leidus.

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Sveikauskienė sutiko atsakyti į keleivis skaitytojų klausimus teisės reikaliais. Ties klausimais turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. **Dr. M. Sveikauskienė patarė, kad žodis: Keleivis skaitytojas.** Klausimus prašome siųsti tiesiog šio adresu:

Dr. M. Sveikauskas, Attorney at Law,
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02132

Klausimas

Mūsų gimnaitis visuomet nėgdavo išgerti. Gal kokius ris kartus per metus labai au nusigerdavo, o šiaip dar stengdavo dirbti ir šiaip savo ūkimą išlaikyti.

Pernai, apie rugpjūčio mėnesį, begerdamas toj pačioj smuklėj, kur jis ir anksčiau gerdavo ir kur daug pinigų palikęs, jis, būdamas girtas, bekalbėdamas užpygino smuklės savininką. Šis, nieko nelaukęs, tvėrėsi butelio ir mūsų gimnaitį, jau išėjusiam už smuklės durų, smogė tiesiai į galvą. Gimnaitis be sąmonės tuoj pat sukrito ir pradėjo smarkiai kraujuoti. Žmonėms pašaukus, atsirado policija ir ambulansas, ir mūsų gimnaitis buvo nuvežtas ligoninė, kur jam buvo susiūta galva 22 siuviniiais (sutures).

Smuklės savininką policija tuoj sulaukė, bet jis mūsų gimnaitį, nuvežtą ligoninė, pradėjo maldauti jo pasigailėti ir jam atleisti. Gimnaitis, dar gerokai girtame stovyje, jam atleido, ir visi išsiskirstė.

Dabar mūsų gimnaitis po to sumušimo visai prastai atrodo ir vis eina blogyn. Jis skundžiasi galvos svaigimu ir jau dirbti visai negali. Iš to rūpesčio pradėjo dar daugiau gerti.

Jis turi žmoną ir keturis vaikus, kurie yra beveik visiškai kaimynų išlaikomi. Mes visi, kurie tą nelaimingą žmogų gerai pažįstame, žinome, kad jo sveikatos stovis po sumušimo žymiai pablogėjo.

Ką daryti? Girdėjome, kad smuklės turi visokių draudimų (insurance). Ar mūsų gimnaitis galėtų patraukti savininką atsakomybėn ir ar yra galimumo ką "aimėti? Juk jis buvo sužeistas ir negali dirbti. Kada jis turi pradėti bylą? Gal jau pervėlu? Gimnaitis turi net kelis liudininkus, kurie sutinka pasakyti teisybę.

Skaitytojai

Illinois valstija.

Atsakymas

Faktas, kad Tamstų gimnaitis "atleido" smuklės savininkui, nieko nereikia. Matyti, policija buvo pakviesta smuklės savininką patraukti kriminalinės atsakomybėn. Tamstų gimnaitis atsisakius smuklės savininką "kaltinti" (to swear out a complaint), policija reikalą tuomi ir užbaigė. Tačiau tai liečia tik kriminalinę atsakomybę. Tai, matyti, gana rimtai sužeistas ir dėl to sužeidim negalėjo ir negali dirbti, ne-

gali patraukti savininko civilinę atsakomybėn.

Jis gali patraukti kaltininką teisman už vadinamąjį "assault and battery", ir jei teismas pripažins jį kaltu, jis turės sumokėti Tamstų gimnaitiui už "jo turėtus" nuostolius (sustained damages), kuriuos nukentėjęs turėjo dėl sumušimo. Tamstos aprašomomis aplinkybėmis smuklės savininkas negalės "pasiteisinti" vadinamo "self-defense", kuriuo "kaltinamasis" paprastai teisinasi tokiais atvejais.

Patariu Tamstų gimnaitiui ilgai nedelsti ir nueiti pasikalbėti su vietiniu advokatu.

Beje, nemanau, kad smuklės savininkas turi tokį draudimą, kuris jį apsaugotų nuo tokių "tyčios" veiksmų. Draudimas paprastai atsako už tokį elgesį (conduct), kuris yra "neatsargumo" (negligence) pasekmė, o ne už saivaliskus darbus, kaip sumušimas Tamstų aprašomomis sąlygomis (intentional acts).

Korektūros klaidos

Praeitame numery atsakyme išsibrovė pora taisyklių klaidų. Ten parašyta, kad "miesto valdyba turi teisę nustatyti "zoning" kvalifikaciją", o aišku, turėjo būti: **klasifikaciją.**

Atsakymo trečioj pastraipoj turi būti: "...jei tamstos kreiptumėtės į "aukštesnę" instanciją, būtent į Board of Appeals".

DOVANA MŪSŲ MAZIESIEMS

Mūsų skurdi literatūra maziems praturtėjo nauju leidiniu. Tai Danutės Sindokienės knygelė "BALTOSIOS PELYTES KELIONE Į MENULĮ".

Jos kaina \$1.50. Pasukėkit pradižinti savo vaikus nupirkite jiems tą knygelę. Ji gaunama ir Keleivis istaigoje.

VĖL NAUJA DOVANA VAIKAMS

Savo pirmuosius vaikus maziems pradižinti gražią dovaną. Tai knygelė "MEŠKUKAS RUDNOSIUKAS". Tai jau trečioji laida. Lietuviškos knygos istorijoje tai vėdažnas reiškinys. Tai, rodo, kad tie, kuriems knyga karia, ją tikrai nepaprastai mėgsta. Todėl pradižinkite savo vaikus, įteikite jai tuoj arba Kalėdų orą. Kaina \$3.00. Gaunama ir Keleivy.

Vietinės žinios

MINES DARIU GIRENA

Stepono Dariaus Gireno mierių postas nr. 317 liepos 20 d. 2 val. po pietų savo būstinėje, 168 H Street, So. Bostone, Mass., rengia viešą Dariaus-Gireno žygio per Atlanto vandenyną paminėjimą.

Įėjimas \$1.50. Už tai dalyviai bus pavaisinti, ir vienas jų laimės valstybės bonais \$25.00.

Po iškilmingo minėjimo bus bendras pobūvis. Veiks bufetas.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Lietuvių Piliečių Draugijos susirinkimas

So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos mėnesinis susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, liepos 17 d., 8 val. vakaro, savų namų trečiojo aukšto salėje.

Bostone atostogaujantieji lietuviai ateikite į šį susirinkimą. Jame būsite pavaisinti alumi ir kavute su pyragais, galėsite apžiūrėti naują elevatorių ir malonai praleisti vakarą.

Susirinkimas yra svarbus. Jo darbotvarkėje — elevatoriaus atidarymo banketo okmisijos raportas ir daug kitų svarbių reikalų.

S. G.

KELIONE Į MENULI TELEVIZIJOE

Apollo 11 skridimas į mėnulį, ne tik pakilimas ir nusileidimas žemėje, bus rodomas televizijoje. Visi tos kelionės vaizdai bus spalvoti, tik translacija nuo mėnulio — juodos ir baltos spalvos. Mūsų laikui tai bus didžiausias ir valandinis:

Liepos 17 d. 7:32—7:47 p.p.
Liepos 18 d. 7:32—7:47 p.p.
Liepos 19 d. 4:02—4:17 p.p.
Liepos 20 d. 1:52—2:22 p.p.
Liepos 21 d. 1:57—2:07 ryto.
Liepos 21 d. 2:12—4:52 ryto.
Liepos 22 d. 9:02—9:17 p.p.
Liepos 23 d. 7:02—7:17 p.p.

Visos šios translacijos — iš astronautų kelionės momentų. Nuo liepos 19 d. iki 21 d. bus vaizdai iš mėnulio orbitos ir nutūpimo mėnulio.

Astronautų kelionė bus sekama ir teleskopu ir tuo būdu rodomas vaizdas taip pat perduodamas televizijoje.

Jau netoli vienintelė gegužinė

Šią vasarą, atrodo, tebus viena gegužinė — seniausios N. Anglijoje lietuvių radijo programos, kuri veikia jau 35 metus ir kuriai vadovauja Valentina ir Steponas Minkai. Ji bus rugpjūčio 10 d. Romuvos parke Montelloj — Brocktone.

Gegužinės meninė programa bus įdomi. Ją paskelsime vėliau. Čia bus ir šokių — polkos, valso, tango ir tvisto — varžybos, kurių laimėtojai gaus Louisės Day Hicksienės dovanas.

Bus renkama N. Anglijos gražuolė.

Gražuolę išrinkti ir šokėjus įvertinti sutiko Ona Ivaškienė, Julija Arlauskienė, Aleksandras Caplikas, Henrikas Čepas, Juozas Kairys ir Gintaras Karosas.

Rengėjai kviečia netekėjusias mergaites nuo 16 m.

amžiaus registruotis gražuolių varžyboms, o visus kitus lietuvių gegužinėje dalyvauti.

Gražuolės registruojasi, pasiūsdamos savo vardą, pavardę ir amžiaus žinias. Valentinai Minkienei, adresu: 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

Svečiai iš Chicago

Praeitą penktadienį mūsų įstaigoje lankėsi Teodora ir Juozas Lapinskai su savo prieraugliu Laima ir Linu. Jie gyvena Chicagoje. Svečius atlydėjo inž. Aleksandras Lapšys, Lapinskiens pusbrolis.

Lapinskai atstogaus praleidžia lankydamiesi savo gimines ir pažįstamus. Į Bostoną jie atvažiavo iš New Yorko ir išvyko į Kanadą, o iš ten grįš atgal į Chicago.

Amerikos jaunių šachmatų pirmenybės

Rugpjūčio 1-5 dienomis Northeastern universitete įvyksta JAV jaunių šachmatų pirmenybės (U.S. Junior Open Chess Championship). Jis galės dalyvauti jaunių iki 21 metų amžiaus.

Bostono LPD šachmatininkai žada pagloboti atvykusius mūsų jaunuolius ir

apmokėti dalyvio mokesčių už juos ir vietinius jaunuolius.

Tuo reikalu kreiptis ir rašyti Kazimui Merkiui, 431 E. 7th Street, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 288-1282.

Tai gėna retą progą, kad visos Amerikos jaunių šachmatų pirmenybės vyktų Bostone. Mūsų jaunimas raginamas jose dalyvauti.

Su skaudančiomis širdimis ir giliu liūdesiu prisimenam, kad jau dveji metai prabėgo, kai 1967 m. liepos 12 d. staiga mirė mūsų mylimas vyras ir tėvas

inž. VLADAS SIRUTAVICIUS.

Liūdinčios žmona Irena ir dukterė Irena

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio
IPEDINIS OPTOMETRISTAS
Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Vakaraus iš anksto susitarus
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTE
Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniai — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Lakrodišiai-Deimantai
Papuošalai
Elektriniai Prietaisai
Sąveikiniai taisome lakrodišius
šlėdus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

Išnuomoja

Dorchester, netoli Ashmont stoties, išnuomojamas 5 kambarių butas. Teirautis vakaraus telefonu 265-9146.

(30)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS
siunčia betarpiškai
iš BOSTONO Į LIETUVĄ
ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas
Atidaryta darbo dienomis
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
o šeštadieniais
nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

331 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068
Vedėjas J. Vaičiaitis

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

dabar už visus indelius moka **5 1/4 %**

Nuo įdėjimo dienos — Be įėjimo iš anksto — Kas mėnuo yra priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas

Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$132,000,000

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikviesiti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigų ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skryties, lietaus, megztinų, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus be papildomo mokesčio siųskite savo giminei tik per

Podarogifts Inc. skyrių Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9—5
Ketvirtadieniai 9—7
Šeštadieniai 9—12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-6764

Visų skyrių vedėjas Aldona Adomonis

The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į Lietuvišką vaistinę.
Bav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekas.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

Tai veltui

Mums ištyrus jūsų alyva šildymo įrengimą dabar, gali jums sutaupyti pinigų per visą žiemą!

Mūsų veltui atliktas jūsų šildymo alyva sistemos ištyrimas gali pasakyti, kas reikalinga, kad ji žiemą veiktų taupiai ir efektingai. Gal reikia išvalyti, pritaikyti ar mažas dalis pakeisti? O gal norėsite jūsų burnerį pagerinti Texaco's Flame Boosteriu, nauju moksliniu liepsnai kontroliuoti prietaisu, kuris burnerio veiksmingumą gali padidinti iki 42%. Mes rūpinamės atlikti tą darbą. Tuoj mus pašaukite.

FORTUNA FUEL Co.

487 Washington Street
Dorchester, Mass. 02124.
24 valandų aptarnavimas
GE 6 1204

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

100 Millbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2808

yra vienintelis oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas teritorijas. Čia malbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuolat greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir lietuviškos gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tikinčių Lietuvą, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviliūnė

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas teritorijas. Siuntiniai siunčiami iš vietinės gamybos medžiagų, apšviesto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia siunčiamos pinigų, o giminės tos vietoje gali pasirašyti už siuntinio pristatymą.

Įėjimą į tarpininkavimą per tam tikras įstaigas atsikviesiti giminės šip pas save į svečius ar nuolatiniams apgyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę patikrinkite. Vedėjas A. Schyrinski

Knyga yra geriausias žmogaus draugas